

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXVI Kaina 25 c.

TREČIADIENIS — WEDNESDAY, KOVAS — MARCH 3, 1982

Nr. 50

AUSRA Nr. 24 (64)

GERBKIME SAVO KALBOS TEISES

(Tęsinys)

Cia duoti tik keli pavyzdžiai, kurie rodo išdavikišką pačių lietuvių elgesį.

Mes pratę užsienio ir kitas Lietuvą ištikusias nelaimes kaltinti vien rusus, o nepasidūrimę, kad dažnai mes patys esame kalti. Neužmirškime, kad galutinai mūsų tautos likimas yra mūsų pačių rankose, svetimieji gali tik "padėti", pagelbėti priartinti jos pražūti, jei mes tą "pagalbą" priimsime.

Niekas negalės, nepajėgs ištautinti tautos, jeigu ji pati nepasirašys sau mirties sprendimo, nebent visa tauta būtų išžudyta. Žinoma, tautos likimas daug priklauso nuo jos vadų, šviesuomenės. Jei neliks šviesuomenės, kuri palaikytų tautinę sąmonę, tauta palengva išnyks. Taip atsitiko su mūsų kraujo broliais prūsais.

Prie lietuvių nutautinimo daug prisideda mokytojai, ypač lietuvių kalbos mokytojai, kurie mokiniams neįkvėpia lietuvių kalbos meilės, neparodo jos grožio ir vertės, nors tam lietuvių kalbos pamokose yra pakankamai progų ir laiko; neparodo, kad dažnai svetimtaliai labiau vertina lietuvių kalbą, negu mes patys.

Prisideda prie nutautimo tėvai, kurie savo vaikus vien maitina, rengia, leidžia į mokyklą, parūpina jiems šiltas vietas, o nepasidūmę, ką jie mokykloje išmoko ir ko neįmoko; nepasirūpina, kad reikia duoti vaikams tai, ko mokykla neduoda, kad pirmiausia reikia patiemis pagal galimybes susipažinti su Lietuvos ir lietuvių kalbos istorija ir žinias perduoti savo vaikams.

Ne tik mokytojai ir tėvai, bet ir

visi kiti nusikalstame tautai, kai, besirūpindami vien kasdieniniais materialiniais reikalais, užmiršta esą vaikai motinos Lietuvos, užmiršdami jos vargus ir nelaimes. Tie, kuriems neskauda širdies dėl lietuvių tautos ir jos kalbos naikimo, neverti vadintis lietuviais. "Tas ne lietuvis... kuris pamiršo, ką bočiai gynė per amžius karžygių keliais. Tas ne lietuvis, kuris... neverks, kad patys sūnūs žudo, kas verta meilės ir garbės" (Maironis).

FRAGMENTAI

O brangi lietuviškoji
Sveta kalba prigimtoji!
Už žemčiūgus tu brangesnė
Ir už viską meilingesnė.

(Aušrininkas A. Vištelis
(1837 - 1912))

Norėjau prikaltinti prie darbo
doringo,
Prie darbo svarbiausio žmonių
kuo daugiau,
Norėjau ištarti jiems žodį
širdingą,
Bet širdis atšalusią, ledą radau.
O visgi šiandieną dar mislys
man mena,
Kad svieto žmonių širdies
vidury
Gražiausi jausmai, supratimai
gyvena,
Kaip brangūs žemčiūgai giliam
vandeniu.

1900 m.

(Pranas Vaičiaitis)

Ginkime kalbą, žemę, jos būdą.
Stokim ir darbą kaip milžinai!
Laimina Dievas sėjimą grūdų,
Laimina vaisių: gema šimtai.
(Maironis)

JAV automobilių pramonės vargai

Fordo darbininkai patvirtino sutartį

Detroitas. — Praėjusį savaitę lietuvių automobilių įmonės darbininkai patvirtino naują unijos sutartį su darbdaviais. Unija atsisakė šešių ankščiau išskirtų apmokamų poilsio dienų. Atsisakė per 9 mėn. algų pakėlimu, derinant algas su kainų kilimu. Darbdaviai pažadėjo darbo saugumą, žadėjo neatleisti darbininkų, kurie dirba jau 15 metų, žadėjo neuždaryti daugiau fabričių ir siūlė tartis dėl pelno paskirstymo. Darbininkų nuolaidos duosiančios Fordui iki 1984 m. apie 1 bil. dol. sutaupu.

Manoma, kad darbininkų unija panašias nuolaidas siūlys ir General Motors bendrovei. Ekspertų nuomone, šios nuolaidos neišvengs automobilių pramonės iš dabartinių sunkumų. Priėmus šią sąlygą, daug gilesnės. Per 30 metų Amerikos automobilių pramonė dominavo pasaulinę rinką. Nelaimės prasidėjo 1973 metais, kada žymiai pabrango žaliavos. Amerikiečiai ėmė reikauti mažesnių automobilių, tačiau Detroitas jų neturėjo. Automobilius pasiūlė Japonija. Todėl 1980 m. JAV automobilių pramonė prarado 4,2 bil. dol. Pernai nuostoliai siekė 1,3 bil. dol. Chryslerio bendrovė iš-

gelbėjo vyriausybės paskolų garantijos. Nežiūrint to, bendrovė nutarė parduoti savo tankų ir šarvuotųjų įmonių. Nuo 1978 m. apie 600 tūkstančių automobilių darbininkų neteko darbų. Dėl to automobilių krizės nukentėjo gumos, stiklo, tekstilės, plieno, geležinkelio, transporto ir kitos firmos. Vien pernai užsidarė 984 automobilių pardavėjai. Ekonomistai tvirtina, kad "senos, geros dienos" automobilių pramonėje jau niekad negrįš.

Iš Amerikoje parduodamų naujų automobilių 1972 metais užsienietiški automobiliai sudarė 14,9 proc., o pernai importuoti automobiliai sudarė jau 30,5 proc. Senomis dienomis, kada JAV automobilių monopolizavo rinką, darbininkai išsiterėdavo įvairių algų pakėlimų ir privilegijų. UAW darbininkai stovėjo unijai priekyje, kaip geriausiai atlyginami, daugiausia išsikovojo iš visų pramonės šakų. Michigano un-to ekonomijos profesorius Mordechaj Kreinin sako, kad darbo išlaidos automobilių pramonėje turėtų būti nukarpytos 25 - 30 proc. kad pramonė galėtų konkuruoti su kitų šalių automobilių gamintojais.

Prancūzijos prezidentas Francis Mitterrand praėjusią savaitę tarėsi su Vokietijos kancleriu, o savaitės pabaigoje atvyko į Romą. Jį pasitiko Italijos prezidentas Špan dolini ir užsienio reikalų ministeris Emilio Colombo. Dalyvavo ir prancūzų užsienio reikalų ministeris Cheysson.

Mubarakas nenori lankyti Jeruzalės

Izraelis pasirengęs pulti Libaną

Jeruzalė. — Izraelio gynybos ministeris Ariel Sharon įsakė kariuomenei uždaryti nuo vasario 26 vidurnakčio visus kelius, einančius į Sinajų, nes šimtai nekvietusių naujakurių važiuoja į Sinajų, prisiekdami priešintis Sinajaus atidavimui.

Sekmadienį iškilo dar vienas nemalonumas tarp Egipto ir Izraelio. Šio vyriausybės paskelbė, kad Egipto prezidentas Mubarakas nebus pakviestas į Izraelį, jei jis vizito metu atsisakys aplankyti Jeruzalę. Pranešama, kad Mubarakas, siekdamas pagerinti Egipto santykius su kitomis arabų šalimis, yra pareiškęs savo nenorą lankytis Jeruzalėje.

Izraelio spauda pasigenda žuvusio prezidento Sadato, kuris 1977 m., nebudamas jokių arabų kritikų, atvyko į Jeruzalę ir pasilė taikos derybas. Izraelis paskelbė Jeruzalės miestą savo nedalomą sostinę 1980 m. liepos mėn. Tai sukėlė kritiką ne tik arabų šalyse, bet ir kai kuriose Vakarų valstybėse, kurios atsisakė perkelti į Jeruzalę savo diplomatines atstovybes. Šią savaitę Izraeliui lankysis Prancūzijos prezidentas Mitterrandas. Jis irgi Jeruzalę nepripažįsta Izraelio sostine, tačiau mieste lankysis ir čia nakvos.

Kaip žinoma, Jeruzalė iki 1967 metų buvo padalinta į dvi dalis: Izraelio ir Jordano. Miestas yra šventas ne tik žydams, bet ir krikščionims bei musulmonams. Yra pasiūlymų padaryti Jeruzalę tarptautiniu miestu, kuriame lygiai teises turėtų visos religijos. Egipto prezidentas atsisakė mas vizitui Jeruzalę sukėlė izraelitų baime, kad atgavęs Sinajaus paskutinę dalį, Mubarakas dar daugiau pasuks kitų arabų link ir užmirš "amžinos taikos" su Izraeliu pažadus.

I Viduriniuosius Rytus vėl atvyko specialus JAV pasiuntinys Habibas. Libano žvalgybos žinomis, Izraelio armijos daliniai yra pasirengę vykdyti agresiją prieš Libaną ir palestiniečius. Izraelio

karinė vadovybė smarkiai suaktyvino žvalgybos operacijas, naudodama tam specialius dalinius, karo aviacijos malūnsparnius, taip pat karo katerius. Atsižvelgdama į didėjančią Izraelio išvėžimo grėsmę, Jungtinių Tautų pajėgų Libano pietuose vadovybė paskelbė aliarminę parengtį. Beirute posėdžiavo palestiniečių grupių atstovai. Jie nutarė imtis reikalingų priemonių ruošiamai agresijai atremti. Pareikšime paraginome visus šalies pietinių rajonų gyventojus įsijungti į kovą su užpuolikais. Paskelbta visuotinė kovotojų mobilizacija į kairiųjų jėgų bloko ginkluotas formuotes.

Jaruzelskis Maskvoj

Maskva. — Lenkijos valstybės ir partijos delegacija buvo labai šiltai priimta, pats Brežnevus, nežinodamas šalto oro atvyko į aerodromą, išbučiavo gen. Jaruzelskį. Dalyvavo dar penki Kremliaus politbiuro nariai. Gatvės papuoštos abiejų šalių vėliavomis, Brežnevo ir Jaruzelskio portretais.

Lenkai tuoj aplankė Lenino mauzoliejų, padėjo vainikus prie Nežinomojo kareivio paminklo ir prie Felikso Dzeržinskio lentos. Šis bolševikas lenkas vadovavo sovietų "Čekai", dabartinio KGB prosenelėi.

Komentatoriai, paskaitę Brežnevo ir Jaruzelskio bankete pasakytas kalbas, mano, kad Maskvos tikslas — pabrėžti, jog Lenkija — lygi tvirtai suvereninė valstybė, kuri pati ėmėsi kovoti prieš "liaudies priešus". Brežnevas žadėjo padėti nugalėti ekonominius sunkumus, pasakė, "kad socializmas bus ginamas. Pasitarimuose pasiektas, identiškas žvilgsnis" į buvusias ir būsimas problemas. Jaruzelskio priėmimas daug kuo skyrėsi nuo buvusio Lenkijos vado Kaniaus priėmimo, — buvo iškilmingesnis, šiltesnis, draugiškesnis. Tass agentūra pabrėžė "draugiškumo atmosferą", nuširdumą, socialistinį solidarumą".

Sinajuje suėmė grupę izraelitų

Tel Avivas. — Izraelio policija ir kareiviai puolė grupę izraelitų, atvykusių slapta iš Hebrono miesto į Sinajų, kur jie bandė užimti tuščius namus ir priešintis Izraelio pastatrukimui. Visi buvo išvaryti, o 23 suimti. Vėliau kareiviai sugriovė Priel kaimelį su-

TRUMPAI IŠ VISUR

— Graikijos premjeras Papan-dreou, aplankęs Kipro salą, pažadėjo dirbti sušaukiant tarptautinę konferenciją, kuri spręstų Kipro likimą. Negalima palikti Kipro dabartinėje padėtyje, pasakė premjeras. Reikalingas platesnis forumas.

— New Yorke prie finansinių įstaigų sprogo keturios bombos. Puerto Rico teroristų grupė pasigyrė padėjusi sprogmunis.

— Vakar Japonijos ministerių kabinetas svarstė, kaip išspręsti prekybos nesutarimus su JAV vyriausybe. Kaip žinoma, japonų produktai laisvai pardavinėjami Amerikoje, kada Amerikos gaminių varžomi Japonijoje, kuri dėl to turi milžinišką prekybos perteklių.

— Afrikos Vienybės Organizacijos vadų suvažiavimas pasmerkė JAV, Britaniją ir Izraelį už bendradarbiavimą su rasistine Pietų Afrikos vyriausybe.

— Naujoji karinė Ganos valdžia taupumo sumetimais uždaro 13 savo ambasadų iš 30 esamų atstovybių.

— JAV vyriausybė kreipėsi į Kongresą, kad jis patvirtintų paramą Argentini, Čilei ir Gvatemalai, kurioms parama buvo sustabdyta 1977 m.

— Italijos karo laivynas pastebėjo svetimą povandeninį laivą ir nuvyjo jį toliau nuo manevrų rajono. Spauda skelbia, kad tai buvo sovietų laivas. Italijos valdžia įteikė protestą sovietų ambasadoriui Nikolajui Lunkovui.

— Irano sostinėje nušautas musulmonų mulla, policijos pareigūnas. Žuvo ir keturi atentatininkai.

— Bolivijoje cinko kasyklų darbininkai paskelbė 24 val. streiką, reikalaudami didesnių algų.

Egiptas prašo paspaušti Izraelį

Washingtonas. — Egipto ambasadorius Ghorbal skubiai grįžo iš Egipto į Washingtoną, atvežė prezidentui Reaganui prezidento Mubarako laišką ir kalbėjosi su valstybės sekretoriumi Haigu. Egiptas susirūpinęs, kad Izraelis planuoja puolimą Libane. Toks puolimas gali sukelti naujus įtempius, apsunkinti taikos procesą. Egiptas prašo Amerikos panaudoti savo įtaką Izraelio vyriausybei, kad ji nepradėtų agresijos.

pančią tvorą. Tarp suimtų buvo dvi merginos. Visi bus teisiami už karinės zonos pažeidimą ir tvarkos ardymą.

POPIEŽIUS SMERKIA SMURTĄ SALVADORE

Ar pavyks prarasti demokratinius rinkimus?

Roma. — Vasario 28 d. popiežius Jonas Paulius II sis kalbėjo piligrimui miniai apie padėtį Salvadore. Pacituodamas Salvadore vyskupą Arturo Rivera Damas, kuris pasakė: "Ginklai ateina iš užsienio, bet žuvusieji — visi mūsų žmonės", popiežius ragino užsienio valstybes nesikišti į Salvadora dramą, sukurti tokią atmosferą, kurioje Salvadora žmonės galėtų patys taikingai išspręsti savo problemas.

Salvadoro katalikų vyskupų konferencija vasario 17 pasisakė už planuojamus prezidento ir konstitucinės asamblėjos rinkimus. Juos, kaip žinoma, bando sustabdyti kairiosios Salvadora grupės.

Dominikos saloje buvo suvažiavę Karibų jūros šalių katalikų vyskupai. Vasario 28 d. vyskupai paskelbė pareiškimą, kuris kritikuoja komunizmą ir kapitalizmą, tarp kurių vyksta grumtynės, kenkiančios viso regiono taikai. Vyskupai rašo: "Abi išnaudotojiškos sistemos kapitalizmas ir marksizmas žiūri į žmogų kaip į produkcijos įrankį, kaip į "rankas" ar "dantračius" ir todėl jie abu lygiai kenksmingi žmogaus orumui".

Popiežius savo pareiškimе vengė paremti vieną ar kitą Salvadora pusę. Praėjusią savaitę popiežius priėmė JAV katalikų vyskupų konferencijos pirmininką vyskupą John Roach. Kaip ankščiau buvo skelbta, JAV vyskupai pasisako už taikų Salvadora problemų sprendimą ir neremia JAV karinės paramos Salvadora vyriausybei programos.

Salvadore kovo 28 d. ruošiami rinkimai, kuriuose svarbiausias kandidatas yra laikinasis prezidentas Jose Napoleon Duarte, krikščionių demokratų partijos vadas. Jis kaltina kairiųjų opoziciją, kad ji nebando rinkimais pakeisti valdžią, bet pasikliauja ginklais ir smurtu. Duarte kalti-

Stebės rinkimus

Washingtonas. — Valstybės departamentas paskelbė, jog Salvadora rinkimus stebėti bus siunčiamas JAV delegacija, kuriai vadovaus senatorė Nancy Kassenbaum, respublikonė iš Kansas valstijos. Delegacijoje bus kongresmenas Bob Livingston, respublikonas iš Louisianos, Notre Dame un-to rektorius kun. Theodore Hesburg, Berkeley un-to rektorius Clark Kerr ir kt.

Departamentas pabrėžė, kad rinkimus Salvadore remia Salvadora katalikų vyskupai, didžiosios ūkininkų, darbininkų, biznio ir profesinės organizacijos ir dauguma Amerikos Valstybių Organizacijos narių, kurie irgi siųs delegacijas stebėti, kaip pravedami Salvadora rinkimai, kaip skaičiuojami balsai.

— Irano vadas ajatola Khomeini pasirodė korespondentams, pasakė kalbą ir paneigė užsienio spaudos žinias, kad jis serga ir visiškai silpnas.

— Kinijos žinių agentūra pagyrė Italijos komunistų partiją, kuri pasmerkė Maskvą už Lenkijos karinės padėties įvedimą.

— Ugandos valdžia ištrėmė paskutinius du Vakarų agentūrų korespondentus.

no paramą, kurią Salvadora komunistai gauna iš Kubos, Nikaragvos, Sovietų Sąjungos ir Palestinos Laisvinimo Organizacijos.

Sekmadienį NBC televizijoje pasirodė Salvadora opozicijos vadas Guillermo Ungo. Jis kritikuavo prezidentą Reaganą už Salvadora valdžiai teikiamą paramą. Ta parama neduoda naudos nei Amerikos mokesčių mokėtojams nei Salvadora žmonėms, pasakė Ungo.

Socialisto Ungo pažiūras remia kai kurios Europos šalys: Belgija, Olandija, Graikija, Danija, Italija. Jos atsisakė atsiųsti stebėtojus Salvadora rinkimų dieną.

Pačiame Salvadore teroristai sprogdina elektros linijų stulpus, degina autobusus, kad vyriausybė negalėtų atvežti į balsavimo būstines toliau gyvenančių balsuotojų. Kai kurie salvadoriečiai prisipažįsta, kad jie bijo dalyvauti rinkimuose.

Atsalo JAV

Kinijos santykiai

Pekinas. — Sekmadienį suėjo 10 metų nuo vadinamo Šanchajaus komunikato paskelbimo. Nuo tos dienos pradėjo gerėti Amerikos — Kinijos santykiai ir privėdė prie Prezidento Nixono kelionės į Kiniją. Sukakties proga prezidentas Reaganas pasiuntė Kinijos premjerui Zhao Ziyang laišką ir gavo premjero mandagų, šaltoką atsakymą. Santykiai ėmė blogėti, kai Reagano vyriausybė pažadėjo Taiwanui lėktuvų ir ginklų dalių.

Raudonasis Kryžius aplankė Walesą

Ženeva. — Tarptautinio Raudonojo Kryžiaus delegacija, visi šveicarai, aplankė Lenkijoje 1,035 internuotus lenkus. Šveicarai sustikto ir su "Solidarumo" pirmininku Lech Walesa. Delegacijos pirmininkas paskelbė spaudai, kad Walesa laikomas patenkinamose sąlygose. Pabrėžiama, kad Raudonajam Kryžiui pirmą kartą buvo leista aplankyti kalinius komunistų valdomoje valstybėje.

Lenkijos vidaus reikalų ministeris gen. C. Kiszczak paskelbė, kad karinės padėties uždraudimas keliauti po Lenkiją, atšaukiamas. Kai kurie suvaržymai paliekami pasieniuose, prie Baltijos jūros, tačiau kitur bus galima važinėti autobusais, traukiniais ir lėktuvais.

Skelbiama, kad Lenkijoje išsivys 6,647 asmenų iki vasario 26 buvo paleisti 2,552. Pirmą kartą internuoti skaičius nukrito žemiau 4,000. Ministeris pasakė, kad greit bus atgaivintas turizmas į kitas socialistines šalis. Bus atgaivintas ir telefoninis ryšys tarp Lenkijos miestų.

KALENDORIUS

Kovo 3 d.: Titjanas, Kuni gunda, Uosis, Tulė.
Kovo 4 d.: Kazimieras, Alicija, Ginutis, Daina.

Saulė teka 6:24, leidžiasi 5:42.

ORAS

Debesuota, vėjauta, gali snigti, temperatūra dieną 30 l., naktį 20 laipsnių.

SKAUTYBĖS KAZIUKAS

GLOBOJA CHICAGOS SKAUTININKŲ KŪ RAMOVĖ

Redaguoja v.s. Irena Regienė, 2652 W. 65th St., Chicago, IL 60629

SEKMADIENĮ KAZIUKO MUGĖ

Visą žiemą vykę įtempti Kaziuko mugės pasiruošimo darbai jau baigiasi. Viskas kraunama į dėžes ir ruošiami gabenti Jaunimo centran, kuriame jau šį sekmadienį, kovo 7d., įvyks ilgai lauktoji ne tik skautų, bet ir plačiosios visuomenės pamėgta tradicinė Kaziuko mugė. Čia vėl visi turės progos apžiūrėti ir įsigyti įvairių gražių ir naudingų puošmenų savo namams papuošti, kavinėse pasisvečiuoti su seniai bemaitytais draugais, susitikti pažįstamus ir valgylose pasigardijuoti skaniais ir

maistingais lietuviškais maisto patiekalais. Ir vėl bus galima įsigyti lietuviškų knygų ir plokštelių kasmet akademiku gražiai tvarkomame spaudo kioske. Gausios laimėjimų lentynos vėl lauks mažųjų lankytojų. Savo atsilankymu paremsite lietuviškos skautijos veiklą.

Kaziuko mugės oficialus atidarymas bus 10 val. ryto. Šiemet atidarymą praves „Lituanicos“ tuntas. Prieš atidarymą visi kviečiami 9:15 val. r. dalyvauti šv. Mišiose tėvų jėzuitų koplyčioje.

„SKAUTŲ AIDO“ REDAKCIJOS PRANEŠIMAS

Redaktoriai

Šios kadencijos metu ilgesnį laiką ar atskirą numerį redagavo septyni asmenys ar būreliai. V.s. Sofija Jelionienė 1979 m. pirmuoju numeriu baigė gražų redaktorės darbą, toliau dalyvaudama 1979 m. nr. 2 — 1980 m. nr. 3 paruošė v.s. redakcinėje skiltyje, kurios ryšinku buvo v.s. Juozas Toliušis. Atskirus 1980 m. numerius redagavo s. Gintaras Placius, Chicago kuni-gaiktinės Gražinos vyr. skautų būrelis, v.s. S. Jelionienė. 1980 m. viduryje redaktore tapo v.s. Alė Namikienė, 1981 m. nr. 2 redagavo v.s. Janina Mikutaitienė, nr. 3 paruošė v.s. J. Toliušis ir v.s. Vladas Vi-jekis. Trumpai 1980-81 m. techniniu redaktoriumi buvo a.s.v. Robertas Vitas. Nuo 1981 m. balandžio nr. redaguoja v.s. kun. Antanas Saulaitis, SJ su techniniu redaktoriumi v.s. V. Vijeikiu.

Straipsniais, kita medžiaga ir patarimais talkina redak-cijos nariai s. Antanas Dundzi-la, v.s. S. Jelionienė, v.s. L. Milukienė, v.s. A. Namikienė, vyr. sk. v.s. Ginta Remeikytė, v.s. J. Toliušis, s.v.s. R. Vitas, v.s. V. Vijeikis ir v.s. Bronius Zalus.

Įvertinimas

1981 m. nr. 1 buvo atspaus-dintos skaitytųjų anketos, duomenys, surinkti s. A. Dundzilos. Turinio bei išvaizdos reikalai buvo išsamiai aptarti 1981.VI.22 Lituanis-tinio seminaro skautų-čių vadovams metu ir 1981.IX.26-27 vadovų-čių susižiavime.

Planavimas

Redakcijos nariai nebuvo susirinkę, bet kilus reikalui informuojami bei pasita-riama. Pagal įvertinimų išva-das, turinys taikomas labiau skautaujantiems jaunimui negu visiems sąjungos nariams ar visuomenei. Pasita-rus su tarybos pirm. v.s. S. Miknaitiu, nuo 1981 lapkričio nr. spausdinamas 4 psl. praktiškos medžiagos priedas vadovams ir vadovėms. 1982 m. tikimasi pridėti kelis atskirus leidinėjus — sąsiu-vinius (pvz. „Lietuvos paukš-čiai“, „Laužai stovykloje“). Redakcija mielai pasinaudotų Serijos ar Brolijos ar jų šakų metinėmis temomis savo turi-niui nustatyti.

Medžiaga

Redakcija dėkoja už korespondencijas ir straips-nius, nuotraukas ir iliustra-cijas. Mūsų didžioji šeima — skyriui medžiagos paprastai netrūksta! Pageidavimai:

1. Kalendorėliui žinių apie būsimus skautiškus renginius, kuriuose galėtų dalyvauti kitų vietovių skautai ir skautės (sto-vyklus, mugės, kursai).

2. Skautaujantį jaunimo rašinėlių, piešinėlių, fotografi-jų.

3. Stovyklų bei vienetų ar vietovių skautiškų laikraš-tėlių, leidinių pavyzdžių.

v.s. kun. Antanas Saulaitis, SJ
Redaktoriai

VISŲ SKAUTŲ IR SKAUTIŲ DĖMESIUI

Kaziuko mugė įvyks šį sek-madienį, kovo 7 d., Jaunimo centre. Atidarymas 10 val. r. Visi skautai ir skautės (pilno-se ir tvarkingose uniformose) renkasi 9:30 val. r.

Chicago skautų-čių
vadovybė

SEŠĖS SKAUTININKĖS!

Šeštadienį, kovo 6 d., 2 val. p.p. renkames Jaunimo centre Chicago skautininkių drau-govės kavinėse Kaziuko mugės rengimo darbus. Visos skau-tininkės prašomos neužmiršti atnešti savo pažadėtas dova-nas laimėjimams ir įteikti jas po 2 val. p.p. J.C. 102 kamb.

Čia joms reikiama asmeninė lais-vė, sociologinė laisvė ir reli-ginės diskusijos, kurias moderavo sesė Daiva Grigai-tienė. Buvo iškelta daug klaus-imų ir pavyzdžių apie šiuo dienų jaunimo elgesį ir bendravimą savo tarpe, santy-kius su vyresniais, tėvų, visuo-menės ir aplinkos įtaka jauni-mui, savarankiškas pasirinkimas dalyvauti lie-tuviškoje jaunimo veikloje, apsisprendimas siekti profes-ijos ir kt. Buvo įdomu ir nau-dinga pasiklausyti, sužinoti, kad ir kiti turi panašių proble-mų, išgyvena panašius jaus-mus.

Diskusijoms pasibaigus, vi-si dalyviai maloniai pabend-ravo vaišindamiesi kernavie-čių paruoštomis vaišėmis.

ps. fil. Teresė Gaidelytė

Chicago skautininkių draugovės sueigoje.

Nuotr. Danutės Vakarės

PALAIKOTA ONA ZAILSKIENĖ

Buvusi LS Serijos vyriaus-ia skautininkė v.s. Ona Zail-skienė, po ilgos ir sunkios ligos Aukščiausiojo Vadovo amž-nybės pašaukta, iš lietuviškos skautiškos šeimos tarpo išsis-kyrė Loreto ligoninėje š.m. va-sario 22 d.

Vasario 24 d. buvo pašarvo-ta Vance šermerienė, Cicero, IL. Čia ją aplankė ir amžinai atsiveikino gausus būrys skauti-čių ir lietuviškoji vi-suomenė, nes velionė buvo pla-čiai žinoma ir gerbiama ne tik kaip skautininkė, bet kaip vi-suomenininkė ir ypač pasižy-mėjusi lietuvių šalpos veikloje.

Dvi dienas LSS Serijos na-rės budėjo prie gelės skendin-čio karsto, kuriame išsėjos prieš Didįjį Vadovą inspek-cijon stoti pasirodusi buvusi Vyriausia Skautininkė — pil-nos uniformoje, su auksine virvute ir Geležiniu Vilku ant krūtinės. Šalia tautine juosta papuošto jos karsto gulėjo ke-lionei paruoštas fetras.

Oficialus atsiveikimas įvyko ketvirtadienį, vasario 25 d. Atsiveikimą organizavo LSS Serijos vadija, pravedė rašytoja v.s. Nijolė Užubali-nė.

Cicero Šv. Antano parapijos kunigui sukalbėjus rožančių, LSS Serijos dvasios vado-vas v.s. kun. Juozas Vaišnys sukalbėjo šiam įvykiui sukur-tą maldą. LS Serijos vardu atsiveikino Vyriausioji Skau-tininkė v.s. Irena Kerelienė. LS Sąjungos vardu — LSS Tary-bos pirmininkas v.s. fil. Sigi-tas Miknaitis. Chicago Skau-tininkių draugovės — buvusi LSS Vyriausia Skautininkė v.s. Malvina Jonikienė, o Chi-cagos skautininkių-čių Ramo-vės — v.s. Ona Silinienė. Aka-deminio Skautų Sąjūdžio vardu — fil. Alvyda Baukutė. Paskutinei kelionei sesė Onu-tė sesės įdavė Lietuvos žemių žiupsnelį, gintaro gabalėlių, iš Lietuvos atvežtų sėklų čia iš-augintų rūtų puokštę ir gels-vą rožę. Kitų organizacijų, ku-rioms velionė priklausė ar vadovavo atstovams atsivei-kinus, pro karstą praėjo visos atsiveikime dalyvavusios skautės bei skautai šalia kar-s-to esančiomis krautėlen padė-dami po gelės žiedelį ir apsupe-karstą sugiedoję „Ateina nak-tis“.

Penktadienį, vasario 26 d. rytą a.a. sesė Onutė buvo iš šer-meninės, (kurį yra arti bloko nuo bažnyčios), iškilmingai se-sių eisenos atlydėta į Šv. An-tano lietuvių parapijos bažny-čią. Jos karstą dengė didžioji LSS Serijos gairė. Po šv. Mi-šių, daugiau šimto asmenų palydėjo į šv. Kazimiero kapinė-s. Čia Clevelando lietuvių skautijos vardu žodį tarė skau-tininkė Jadvyga Budrienė. Po gražių religinių apeigų, visi su-giedoję Lietuvos himną, o dalyvavę skautai, tės ratu ap-supo jos paskutinę poilsio vie-tą ir supintomis rankomis su-giedoję „Ateina naktis“.

Netrukus jos karstas buvo pa-dengtas gėlių žiedlapiais ant kurių krito žemės grumsteliai, žiupsnelis Lietuvos pajūrio smėlio, gintarėliai.

CHICAGO'S SKAUTININKIŲ DRAUGOVĖS SUEIGA

Gražų, saulėtą nors dar ir šaltoką vasario mėn. 21-mos dienos rytmetį Chicago Skau-tininkių dr-vės sesės skubėjo į sueigą Jaunimo centre. Susi-rinkusiųjų tarpe malonu buvo pamatyti seniai bemaitytus skau-tininkių veidų. Buvo malonu savo tarpe turėti ir naujai išrinktąją Vyriausią Skau-tininkę v.s. fil. Danutę Eidu-kienę ir kadenciją baigiančią — v.s. Ireną Kerelienę.

Naujoji Skautininkių drau-govės draugininkė s. Nijolė Balzarienė pasveikino susirin-kusias seses ir pranešė sueigos temą. Sueiga buvo trijų dalių: Lietuvos Nepriklausomybės ir Susimastymo Dienos pami-nėjimo bei poeto Maironio jo gimimo 120-ties ir jo mirties 50-ties metų sukakčių prisimini-mas. Sesė draugininkę pasvei-kino naują Vyriausią skautininkę sesę Danutę, i-teik-dama jai pirmą pavasario žie-dų puokštę. Sesė Danutė pa-dėkojo už pasveikinimą ir tarė trumpą žodį, pabrėždama jog ne ji viena, bet mes visos tu-rime jausti pareigą dirbti lie-tuviškai skautybei ir šiose jos atsakingose ir sunkiose parei-gose visos turėtume kiek iš-galėdamos vienokiu ar kitokiu būdu padėti.

Sesė Irena mus apšvietė, ko-kie yra šiuo metu rūpesčiai ir vargai mūsų lietuviškoje skau-tiškoje veikloje.

Sesė Regina Kučienė prave-dė poetui Maironiui skirtą paminėjimą, įtraukdama vi-sas esančias skautininkes į montažo atlikimą.

Prisiminėme ir sunkiai ser-gančią buvusią Vyriausią Skautininkę Oną Zailskienę. Gėlių puokštę ir visų esančių skautininkių pasirašytoji grei-to pasveikimo kortelė, skirta pralinksminti ją ligoninėje. Nenujautėme, kad Mirties an-gelas jau budėjo prie jos lovos.

Aptarti artėjančios Kaziuko mugės pasiruošiamieji darbai, pareigų pasiskirstymas ir visi kiti mugės liečiantieji klausimai.

Sueigą baigėme sudainuo-damos „Lietuva brangi“.

Sesė Danutė V.

KAZIUKO MUGĖ DETROITE

Detroito skautijos Kaziuko mugė įvyks kovo 27 d. Skau-tai, tės ir židinietės jai įtemp-tai ruošiasi.

Ilgos ir nepagydomos ligos išvarginta pasitraukė iš mūsų tarpo a.a. Onutė. Užgeso jos malonus šypsenas, nu-tilo draugiškas balsas, bet vi-sada liks malonus jos prisimi-nimas ir skautiškas kilnios asmenybės pavyzdys.

Su jos liūdesyje palikusiais šeimos nariais ir artimaisiais liūdi ir plačioji lietuviškos skautijos šeima.

Išėkis, ramybėje, mieloji Se-se. Tavo nebaigtus darbus mes tęsėsime.

A.a. skautininkas Jonas Monkus

Lietuvių Skautų Sąjunga, įvertindama Jono Monkaus or-ganizacinius sugebėjimus, pa-kelia jį į paskautininkus.

Atvykęs į JAV a.a. Jonas atsistūria Broctone. Nugalė-jęs pirmųjų dienų kūrmosi sunkumus, dirba automobilių taisymo garaže, vėliau pereina į nekilnojamojo turto par-davimą.

Ir Broctone jis imasi or-ganizuoti lietuvių skautus ir vadovauja Broctono skautų bendrijai. Išijungia į Bostono vyrų chorą vadovaujamą kom-pozitoriaus Juliaus Gaidelio, dainuoja sekstete, vėliau Broctono bažnytiniam cho-re.

1953 Jonas vedė Adelę Kon-tautaitę. Užaugino ir išmokeli-no du sūnus — Darių, baigusį Northeastern universitetą, ir Alvydą, baigusį Wentworth In-stitutą.

Be skautų, velionis pri-klausė prie šaulių kuopos, San-daros ir Šv. Kazimiero klubo Broctone.

Skautai tačiau jam buvo la-biausiai prie širdies. Ilgai jis su skautais dirbo ir už savo veik-lą Skautų Sąjungos vadovy-bės buvo pakeltas į skautininkus ir apdovanotas ordinu „Už Nuopelnus“.

Pradėjus veikti Lietuviško-sios Skautybės Fondui, skau-

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Second class postage paid at Chicago, Ill. Published daily except Sundays, Mondays, Legal Holidays, Dec. 26th, and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society.

Publication Number (USPS — 161000)

Subscription Rates \$45.00 — Chicago, Cook County, Illinois, and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$43.00. Foreign countries \$45.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeras nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėti, atžymima, iki kada yra užsimokėję.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$45.00	\$27.00	\$19.00
Kanadoje (U. S. A. dol.)	\$45.00	\$27.00	\$19.00
Užsienyje	\$45.00	\$27.00	\$19.00
Kitur — Amerikoje	\$43.00	\$25.00	\$18.00
Savaitinis (Seštad, pried.)	\$30.00	\$19.00	—

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:00, šeštadieniais 8:30 — 12:00.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos gražina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prišunčiamos gavus prašymą.

tininkas Monkus pakviečia-mas atstovauti Fondui tada, kai praranda en-Brocktone ir iki paskutiniųjų dienų tas pareigas sąžiningai ejo.

Skautininkas Jonas Mon-kus mirė sausio 10 ir palaido-tas Broctono kapinėse.

k.n.

Mirštąs už savo kraštą per vieną dieną tėvynę daugiau patarnauja, kaip kiti per visą savo gyvenimą.

Periklis

Pirmą kartą žmogus miršta tada, kai praranda en-tuziazmą.

H. De Balzac

DR. JONAS MAŽEIKA

DANTŲ GYDYTOJAS

4600 W. 103 St. Oak Lawn

Tel. 423-8380.

Valandos pagal susitarimą.

Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533

DR. FRANCIS MAŽEIKA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4255 W. 63rd St.

Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4.

6-8; antr. 12-6; penkt. 10-12, 1-6.

DR. K. G. BALUKAS

Akuserija ir moterų ligos

Ginekologinė Chirurgija

6449 So. Pulaski Road (Crawford

Medical Building). Tel. LU 5-6446

Jei neatsiliepi, skambinti 374-8004

Pirma ligonius pagal susitarimą

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2434 West 71st Street

Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt.

11:30 val. ryto iki 3 val. popiet.

Dr. Ant. Rudoko kabinetai perėmė

DR. EDMUND E. CIARA

OPTOMETRISTAS

2709 West 51st Street

Tel. — GR 6-2400

Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 1-4 ir

7-9 antr., ir penkt. 10-4; šeštad. 10-3 val.

Ofs. tel. 735-4477; Rez. 246-0067

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ

SPECIALYBĖ — NERVŲ IR

EMOCINĖS LIGOS

CRAWFORD MEDICAL BUILDING

6449 So. Pulaski Road

Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Tel. — BE 3-5893

SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS

3907 West 103rd Street

Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS

JOKSA

VAIKŲ LIGOS

6441 S. Pulaski Rd.

Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000, Rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3844 West 63rd Street

Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago

WA 5-2670 arba 489-4441

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGOS

KOSMETINĖ CHIRURGIJA

Valandos pagal susitarimą

Istaigos ir buto tel. 652-1381

DR. FERD. VYT. KAUNAS

Gydytojas ir Chirurgas

DIPLOMATE, AMERICAN BOARD

OF FAMILY PRACTICE

1407 So. 49th Court, Cicero, Ill.

Kasdien 10-12 ir 4-7 išskyrus treč. ir šešt.

Tel. REliance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

Lietuvis gydytojas

3925 West 59th Street

Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt.

nuo 12-4 val. popiet ir 6-8 vak.

Treč. ir šešt. uždaryta

DR. IRENA KYRAS

DANTŲ GYDYTOJA

2659 W. 59 St., Chicago

Tel. 476-2112

Valandos pagal susitarimą — Firm.,

antr., treč., ketv. ir šeštad.

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1443 So. 50th Ave./Cicero

Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak.

išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ

KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS

SPECIALISTE

MEDICAL BUILDING

3200 W. 81st Street

Val.: Kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. p.p.

Ofiso tel. RE 7-1168; rezid. 239-2919

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Specialybe vidaus ligos

2454 West 71st Street

(71-mos ir Campbell Ave. kampas)

Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt.

3 iki 7 v. p.p. Tik susitarus

KLAUSIMO JAUTRUMAS

Atrodo, labai aiškus Jungtinių Amerikos Valstybių dėsniš, kad Bažnyčia yra atskirta nuo valstybės. Tai remiama pirmuoju konstitucijos priedu, kuris kalba, "kad Kongresas negali išleisti įstatymo, liečiančio bažnytinę santvarką ar uždraudžiantį laisvą jos praktikavimą". Bet tai priklauso nuo aiškinimosi, nuo praktikos gyvenime, nes religijos negalima atskirti nuo žmogaus. Tuo pačiu žmogaus negalima atskirti nuo valstybės, nebent sumažinant dėl ko nors nusikaltimo jo asmenines laisves ir teises. Ir tas aiškus pasakymas nebuvo aiškus visoje Amerikos istorijoje, — viena kitą persekiojo religinės grupės ir pati valstybė žmonės ar jų įstaigos dėl religinių įsitikinimų.

Teisybė, kad valstybė turi teisę į žmogų bent ta prasme, kad jis yra jos pilietis ir turi valstybei pareigų. Valstybė turi pareigų žmogui, nes ji yra ramybės, saugumo ir žmoniško gyvenimo saugotoja. Joks žmogus valstybėje negali būti virš valstybės arba už įstatymų ribų, nei turi ar gali to siekti. Visi neša valstybės išlaikymo našta mokesčiais, valstybinių įstaigų išlaikymu, visi turi teisę reikauti iš valstybės saugumo ir aplinkos ramybės, nes reikia sutelktinių pajėgų, o ne tik pavienio žmogaus pastangų. Taigi paskiros grupės negali reikauti teokratinės vyriausybės, kaip kadaise buvo Izraelio, nei tos grupės gali reikauti išimties iš įstatymo, liečiančio žmogų kaip pilietį.

Čia ir pasireiškia dvi pažiūros, kurios tarp savęs praktikoje išsiskiria, aiškindamos pirmąjį Konstitucijos priedą, ir separacionistus ir prisitaikėlius. Pirmieji jame įžiūri visišką negalimumą kištis į religinius reikalus, net ir bet kokios sektos. Antrieji rūpinasi ir politiniais reikalais, mėgina pritaikyti savo elgesį prie valstybės įstatymų ir prisitaikyti savo praktiką, nekrinant ir akis kitiems arba mėginant valstybėje daugiau reikšties pagal įstatymus. Bet tai klausimo neišsprendžia, o tik dar jį labiau komplikuoja.

Bažnyčia ir valstybė yra tobulos organizacijos bent ta prasme, kad jos turi viską savo apimtyje — žmones, įstatymus, įstatymo vykdytojus, bausmes už prasielkimą su įstatymu. Bet atskyrimas Bažnyčios nuo valstybės nėra toks, kad šios dvi institucijos negalėtų ir neturėtų bendradarbiauti. Bažnyčia apima žmogų tikėjimo dėsniais, į kuriuos įeina ne tik žmogaus tikėjimas, bet ir tai, ką žmogus daro, tai yra jo moralės klausimas. Valstybė saugoja žmogų, globoja, uždeda jam pareigą valstybėje išlaikyti, už ją net kartais gyvybę guldyti. Bet nei viena negali teisėtai kištis į kitos reikalus. Kai valstybė paliečia žmogaus moralę, jo auklėjimą, negimusį žudymo legalizavimą, tai ji jau kišasi į religijos sritį, kuri yra už valstybės įstatymų ribos.

Čia ir susikerta atskyrimas ir prisitaikymas, čia susikerta elgesys su tuo pačiu žmogumi, kaip Bažnyčios nariu ir valstybės piliečiu, turinčiu skirtingas pareigas savo tikėjimu ir valstybei. Bendrai dirba tiek valstybė, tiek Bažnyčia vargšų aprūpinimui, ligonių ar senelių prižiūrimui, našlaičių

auklėjimui. Jokių išimčių čia ir negali būti. Gali būti tik nuosirdesnis ar mažiau nuosirdus bendradarbiavimas, priklausantis nuo atitinkamų žmonių, kurie tuos darbus praktiškai vykdo.

Susidūrimas vyksta dėl auklėjimo, kai Bažnyčia, turėdama teisę savo narius auklėti pagal savo tikėjimo dėsnius ir atlikdama įstatymų nustatytą programą, savose mokyklose ir savuose institutuose žiūri mokslo ir moralinio auklėjimo. Jei valstybė kišasi į auklėjimo sritį ne savo kompetencijos, pvz. įsakydama, dar tik teorijai esant, mokyti evolucionizmą kaip faktą, tai valstybė užgrobia jau visai svetimą sritį.

Pagal valstybės tuo nedėvoti "diskriminacijos" žodžiu mėgina uždėti dvigubus mokesčius tėvams, kurie leidžia savo vaikus į privačias mokyklas, kad jie mokytų ir už tas mokyklas, kuriomis jie nesinaudoja. Valstybė jau pati "diskriminuoja" savo piliečius dviguba pareiga, apsunčiančia jų finansinę padėtį.

Arkivyskupas James Hickey, Washingtono, D.C. ir dalies Marylando vyskupijos valdytojas, pokalbyje su savo kongresmanais yra išsireiškęs: "Kai kas primena, kad šis religijos santykis su politika yra pavojingas jums patiems, kad religiniai vadovai gali daryti įtakos jūsų politikai. Kiti bijo, kad įsimašymas į politiką sumažins religines vertybes ir suteps rankas. Bet aš tikiu, kad šios dvi nuomonės yra pastatytos ne savo vietoje. Tai pluralistinių tradicijų permažas vertinimas ir pažeminimas Bažnyčios ir valstybės atskyrimo vienos nuo kitos dėsniu". Ir jis priminė kongresmanams, kad religinės grupės nenori nė favorizmo (privilegijų), nei diskriminacijos tik dėl to, kad pilietis priklauso tai ar kitai religijai.

Arkivysk. John May, buvęs Chicago augziliaras, dabar St. Louis arkivyskupas, priminė, kad įstatymai, kuriuos leidžia valstybė, įsakymai, kuriuos leidžia aukščiausias teismas, privalomi piliečiams, jei tos institucijos neprasižengia su morale, su religiniais dėsniais saugoti žmogų nuo jo prasiidėjimo iki mirties. Religijos, kaip institucinės Bažnyčios, turi pasipriešinti, kada įstatymas įsako gydytojai ar ligoninėms neatsakyti abortų reikalaujančiai moteriai arba kai diskriminacijos vardu privati mokykla turi priimti svetimų pažiūrų mokytoją į savo mokyklą. Čia pasirinkimas yra aiškus, nors ir jautrus valstybei. Bet valstybė pagal tą pačią konstituciją negali kištis į religinę sąžinę ir auklėjimo būdą bei asmenų pasirinkimą.

Kalbame apie tai dėl to, kad ir lietuvių įstaigos kenčia tą patį "diskriminaciją", kai joms įsakoma daryti tai, kas nemoralu, nedora, prieš žmogaus gyvybę. Kitas klausimas krašto apsauga — čia sprendžia valstybė, o ne Bažnyčia. Tai valstybės gynybas, jos išlaikymas, su tuo vienašališkas nusiginėjimas, kai priešas ginkluojasi užimti visą pasaulį. Palaikome atskyrimą šių dviejų institucijų, bet nelaikome nei teisėtu, nei doru įsikišimą į krikščionišką moralę.

P. S.

Pakeisk nuomonę apie tuos dalykus, kurie tave elegia, ir tu būsi laisvas nuo jų.

Markus Aurelijus

Šmeizto asmenys aštresni už kardo, ir kalba purvinesnė už Nilo nešvarumus.

W. Shakespeare

LIETUVIŠKOJO SOLIDARUMO SIEKIANČI

JONAS KUPRIONIS

Didesni ir mažesni pasauliniai bei vietiniai konfliktai vyksta daugiausia tautinių pagrindu. Kovoje dėl savo tautos ar net dėl pavienių jos asmenų. Natūralu, kad mums labiausiai rūpi savi reikalai, kad lietuviai stipriau laikytųsi. Tautinis sąmoningumas mūsųose, bendrai imant, yra gilus. Tą parodo noras burtis, grupuotis. Bet tautos istorinė eiga taip vystėsi, kad buvome nustumti nuo plataus kelio.

Susidarė mūmųse minorinis kompleksas — palinkimas likti mažais. Turime pusėtinai gausią spaudą, bet mažais tiražais. Daug visokių organizacijų, po kurias pasiskirstę, tampame nedideliais. Jaučiame reikala jungtis platesniu pagrindu ir turime globalines institucijas — Vlika ir LB, bet ir dėl jų pasireiškia kai kieno pastangos, kad jos neišsiplestų. (Alta yra rajoninis JAV liet. polit. partijų sąjungimas, ir jos uždaviniai siauresni — svarbiausia paremti Vliko politinę veiklą).

Pagal paskirtį ir struktūrą sudėti Vlikas ir LB vienas nuo kito yra skirtingi. Pirmasis jungia atskiras liet. politines organizacijas. Jo pajėgumas priklauso nuo šių organizacijų pajėgumo. Mums svarbu, kad jos būtų stiprios ir sugebėtų Vliko vadovybėn duoti politiniam darbiui pajėgesnius asmenis. Kita globalinė institucija yra LB. Jos uždavinys — jungti visus lietuvių — tiek jų organizacijas, kokios jos bebūtų (bent taip turėtų būti), tiek pavienius asmenis. Pagal tai ir jos veiklos sritis apima visus lietuviams svarbius reikalus. Nors organizaciniai atrodo viskas gražiai, bet kai išeinama į platesnius veiklos laukus, žingsniai susipina ir prieinama prie gilių kivirčių.

Susiskaldymas — juokai per ašaras

Plečiamos nuotaikos, kad esama susiskaldę, bet tas liūti neatitinka visumos. Masinė išsivijimas dauguma nėra susiskaldžiusi. Imant abu savuosius globalinius junginius — LB ir Vliką, didžioji mūsų tautiečių dauguma laiko juos abu mums svarbiais ir reikalingais ir pagal išgales abu juos remia. Jeigu jų centrums pavyktų veikloje susiderinti, tai sakytumė, kad esame geroje padėtyje ir stiprūs. Jei susidaro nedarna, tai kokie gi principiniai dalykai verčia išsiskirti? Tokių nėra. Tai kaipgi pavadinti tokius kivirčius? Plačioji visuomenė tuo

bodisi ir jie žalingi. Iš kur jie kyla? Ateina iš viršaus ir toliau skleidžiasi visuomenėje. Beveik atsirado dvi naujos partijos: bendruomenininkai ir vlikininkai.

Būna laikotarpiai, kada tų „bėdų“ nebūna ar jos nežymios. Pagal tai pačią visuomenę galima papeikti už neapdairumą arba kad nesi-stengia geriau parinkti asmenis į vadovaujančius postus. Čia, žinoma, reikia pabrėžti, kad nesutarimuose nebūtinai abi pusės kaltos. Būna kad ir visai ramūs ir taikingi asmenys įvedami į konfliktus priešingos natūros žmonių. Taip ir mūsųose neteislinga būtų mesti kaltinimą visiems ir numoti ranka — jei jie pešasi, aš nieko neremsiu. Į vadovybę išrenkami asmenys atstovauja tiems, kurie juos išstato ir išrenka, tad ir atsakomybė tenka pastariesiems. Vliko ir LB vadovybės sudaromos skirtingai. Į Vliko vadovybę ateina atskirų polit. prganizacijų siunčiami atstovai. Platesnioji visuomenė čia neturi jokios kontrolės. Net ir daug. Pz. tegu kuri grupė turėtų pajėgesnių žmonių arba būtų didesnės apimties, kad normaliuose rinkimuose turėtų absoliučią visuomenės daugumą, tai ją nusveria grupė, kuri, be atėjusių atstovų, daugiau narių ne

nebeturi arba jų tik saujelę. Jie čia tampa nepamainomais. Ir čia ne ką begalima padaryti, nes tokia organizacinė struktūra. Antrojo junginio — LB vadovybė yra renkama visų lietuvių, taigi yra visos liet. visuomenės kontrolėje. Kadangi LB nariu automatiškai laikomas kiekvienas lietuvis ir kiekvienas turi teisę kandidatuoti ir balsuoti, tai ir vadovybė sudaroma, kokia norima. Nesugebantieji rinkimuose pakeičiami naujais.

Siemet renkame Lietuvos Bendruomenės vadovybę

Baigiantis trejų metų kadencijai, LB paskelbė naujos vadovybės rinkimus, kurie vyks gegužės 7-18 dienomis. Kadangi LB priklauso visi lietuviai, tai jų dalyvavimas ar nedalyvavimas tokiose rinkimuose yra pademonstravimas mūsų tautinio solidarumo, taigi ir pajėgumo. Eilę metų ligioliniai pasirodymai buvo toli nepakankami, kai balsuotojų skaičius nesiekia 10 tūkstančių. Kodėl taip? Neskaitant įvairių atsitiktinumų ar žmonėms susidarantių kliūčių, kitos pagrindinės nebal-savimo priežastys yra dvi. Viena, tai, prastai tarient, yra apskaitimas, neturėjimas asmeniškos savigarbos arba nesupratimas, kad tai yra

labai svarbus ir reikšmingas dalykas. Juk ypač gyvenant tarp svetimtaučių, tokie rinkimai tai viešas, netgi pasaulinis pasirodymas, kiek lietuvių yra ir kiek verta su jais skaitytis. Tai pakelia ar smukdo visų lietuvių prestižą bei jų svorį krašte, kuriame jie gyvena.

Antra nebalsavimo priežastis, tai sąmoningas rinkimuose nedalyvavimas arba jų boikotavimas. Tai jau blogas ženklas, nes jis paryškina susiskaldymą arba vieni kitų neapykantą, pavydą, norą kitiems pakenkti. Sunku surasti tam žodžių, nes tai juk jokios logikos neturinti anomalija. Kuo tai galima pateisinti? Teisybė, gali būti ne vienas, kuriam atrodo, kad buvusios ar esamos LB vadovybės bendrai ar jų pavieniai asmenys yra netinkami, kad LB veiklos kryptis netinkama ir taisy-tina. Tad štai dabar rinkimai naujos vadovybės. Kiekvienam tautiečiui laisvas ir atviras kelias savo norams pareikšti, į vadovybę norimus kandidatus pasiūlyti arba ir pačiam kandidatuoti ir pačią LB veiklos kryptį nustatyti. Bet jei ir tokiose sąlygose vistiek būtų reiškia priešingybė, tai kas mes besame, ir iš viso kokia mūsų vieta bėra lietuviškoje visuomenėje. Koks kam gali būti pasitenkinimas, jei visus lietuvius šaukiantis junginys liudys mūsų menkystę.

Proga išlyginti pagrindinius nesklaidumus

Norom ar nenorom pasidarė, kad JAV šalia bendrosios LB organizacijos ėmė veikti kita, vadinama registruota, kiti vadina reorganizuota Lietuvos Bendruomenė — RLB. Nėra jokios abejonės, kad abi šalys supranta ir apgailestauja šį nenormalumą. Dabar naujos valdybos rinkimuose yra kaip tik gera proga visa tai tytom ir sklandžiai išlyginti. Tam tikslui reikėtų, kad dabartinė LB vadovybė, skelbdama rinkimus, pakviestų ir RLB pateikti rinkimams savo kandidatus ir dalyvauti bendrųjų rinkimų pravedime. Taip ramiai suėjus į bendrystę, jei pažiūrose ir būtų skirtumų, tai juos galima svarstyti ir derinti esant viduje, vietoje kėlus erzelį, stovint skirtingose tyvoros pusėse. Visų nuomones svarbios ir visų dalyvavimas mus tik stiprintų.

Į šiuos rinkimus negalima žiūrėti pro pirštus, nes juose išstatoma lietuviškoji garbė ir prestižas. Tad ir užkietėję LB „priešai“ negali šio reikalo ignoruoti ar jam kenkti. Dabartinės LB vadovybės svarbi pareiga rinkimus plačiai išreklamuoti, kad niekas neliktų apie juos negirdėjęs. Visos organizacijos, parapijų sakys, radio valandėlės, ypač jaunimas turėtų įsijudinti visus dalyvauti šiame lietuviškos pasireiškimo. Ne dešimt, o šimtas tūkstančių balsavimu parodykime lietuvių gyvastingumą ir organizuotumą.

Ne vistiek, kokią idealą tauta pasirenka: jei ji paklysta vertybių hierarchijoje, reliatyvines vertybes suabsoliutina ir atvirksčiai, suardo metafizinę harmoniją. Ir tai nėra be reikšmės tautos gyvenimui: jame atsiliepiama saudyta vertybių harmonija. Ji apsieiškia kaip praktinė disharmonija, kaip vaidas, susikirtimas, karas, drumsčiai ir kitų tautų dar-na... Idėjos tautų yra tas nuolatinis bangavimas, kuriame arba visos vilnos metasi vienan kraštą, arba jos kertasi, keldamos susidūrimus.

Pr. Gaidamavičius

Vien tik idėjos yra tikrai patvarus dalykas gyvenime. Ten, kur nėra idėjos kokia nors prasme, negali būti ir grožio, nes grožis, šiaip ar taip, visada yra idėjos išreikšimas regimuoju pavidalu.

St. Šalkauskis

Lietuvos pasiuntinybėje Vasario 16-tosios minėjime. Iš kairės: Viktoras Nakas, Valstybės departamento pasekretorius Elliot Abrams, Ona Backienė ir Lietuvos pasiuntinys dr. Stasys Backis.

tamento pasekretorius Elliot Abrams, Ona Backienė ir Lietuvos pasiuntinys dr. Stasys Backis.

MARIJAMPOLĖS GIMNAZIJA

RYGIŠKIŲ JONO GIMNAZIJOS
1867 - 1918 m. LAIKOTARPIS
Redagavo J. Augustaitytė - V. aičiūnienė

81

„Marijampolės gimnazija dėl lietuviškųjų Suvalkų gub. apskr. duodančių įstaigai didžiūmą lietuvių mokinių nuo pat įsikūrimo tebėra laikoma lietuviška, ir visuomet joje buvo dėstoma lietuvių, lenkų kalba, kurios tikslai 1906-07 m. įvesta neprivilomai 10 savaitinių pamokų. Be to, dėl lietuviškojo tos mokyklos būdo ministerija 1905 m. spalio mėn. pripažino etatą ne lenkui, bet lietuviui katalikų tikybos mokytojai (ligtol religija buvo dėstoma rusiškai)“.

„Remiantis prof. Potto nuomone, apie lietuvių kalbos reikšmę bei svarbą slovenų kalbos pažinti (De Borusso — Lituanicae tam in Slavicis quam Letticis linguis pricipatu), nuomone prof. Kočubinskio, kuris lietuvių kalbą laiko brangenybę rusų kalbai, ir tokia pat akademiko Fortunatovo nuomone dėl išlikusių lietuvių kalboje senovės kamienų bei lyčių, sudarantių kaip ir atvaizdus rusų kalbai, pagaiduojama, kad mokykla nuosakiai teiktų to mokslo bent minimumą (draug su rašto bandymais), naudingą žymiausiems rusiškiosios fonetikos ir morfologijos reiškiniams spręsti, tad pravertėtų paskirti lietuvių kalbos kursui eiti 19 pamokų savaitėje“.

„Tuomet lietuviui būtų tiksliai sulgynti su lenkais, kaip jie buvo sulgynti ir pirmiau 2-ose panašiuose dalykuose: 1. leidžiami lietuviškai dėstyti privatinėse mokyklose (tai matyti iš Varšuvos generalgubernatoriaus susirašymo su Švietimo

ministru 1905 m. liepos 17 d. Nr. 14765); 2. įvedant lietuvių kalbos mokytojų etatą Veiverių mokytojų seminarijoje (Suv. gub.) su tieka pamokų, kiek ir lenkų kalbai Lenkijos seminarijose“.

Į šį raštą, su prie jo pridėtu prašymu 19-kos lietuvių kalbai pamokų, per gimnazijos atstovą, įteiktą Švietimo ministerijai, (1915) gautas palankus atsakymas. Direktoriaus sukvietė tam reikalui apsvaistyti mokytojų tarybos posėdį. 1915 m. spalio mėn. 20 d. mokytojų taryba tame posėdyje pripažino, kad šv. ministerio atsakymas teisingas ir vykdytinas.

„Teisinga, kad Marijampolės gimn., kurioje karo pradžioje ir visuomet daugiausia mokinių buvo lietuvių ir kurią dėl to teisingai laikyti lietuviška gimnazija, ypač aptarnaujanti gyventojų reikalus, savaitinis pamokų skaičius lietuvių kalbai nemažesnis, kaip lenkų kalbai, kuri Mar. gimnazijon neseniai įvesta ir vis nedaugelio lenkų mokinių buvo einama“.

Direktorius Benediktovas nesutiko nei su Kriauciūno įrodymais, nei su Mokytojų tarybos pripažinimu tuos įrodymus esant teisingais: jam tie įrodymai buvo nepakankami duoti lietuviams 19 jų kalbos pamokų. Jis parašė atsakymą, išdėstydamas jame savo priešingą nuomonę.

„Pripažindamas mokytojo Kriauciūno išvedžiuojamą ir prisidėjusį prie to pedagogų tarybos nuomonę itin svarbiais, tačiau, iš kitos pusės, nežinodamas visų pamatavimų, dėl kurių įsakoma padauginti pamokų skaičių lenkų kalbai, beveik dvigubai, ir tuo pat laiku lietuvių kalbos pamokų skaičius paliktas buvusis, aš nerandu galimų esmės-kai išspręsti klausimą apie sulgytinimą lietuvių kalbos, kaip mokslo dalyko, su lenkų kalba, bet manau metas nurodyti, jog Mar. gimnazijai, kurios ypatingosios lėšos dėl karo aplinkybių sumažėjo, greičiausiai ne bus priversta rūpintis valstybės išdo pašalpa, nuo 1080 ligi 1350 rublių, naujai įvedamom lietuvių ir lenkų kalbom apmokėti“.

Tos apygardos mokslo globėjas tada buvo kuni-gaikštis Jonas Kurakinas, Gediminaičių tolimas surusėjęs ainis. Mokytojų taryba direktoriaus nuosprendį laikydama neteisingu, šališku, pasiuntė Kurakinui prašymą lietuvių kalbai 19-kos pamokų su savo įrodymais prieš direktoriaus nuosprendį.

Vėliau paaiškėjo, kad tuo tarpu paties globėjo nebūta namie. Manoma, apskirties viršininko lenko Cvetkovskio parėdymu 1915 m. lapkričio 27 d. nr. 30980 raštu gautas neigiamas atsakymas. Remtasi tuo, kad per maža lietuvių mokinių — tik 21. Marijampolėje irgi buvo tik 10 pamokų daug dides-niam mokinių skaičiui. Šio galutinio sprendimo priežastis ir buvo dr. Benediktovas, tuo pasirodęs čia iš visų rusų mokytojų atkakliausias lietuvių priešas, ir toliau pasilikęs žmoniškas ir mandagus.

Lenkų gautos pamokos, nesuradus mokytojo, liko neišnaudotos, ir lenkų kalba iš viso kaip ir nebuvo dėstoma.

Užsimota ir katalikų tikybos pamokas, lietuviams ir lenkams, sumažinti dėl permažo katalikų skaičiaus: vietoj esamų dviejų savaitinių pamokų, siūloma po 1-ą (raštas 1915.IX.30). Lietuvių mokinių buvo mažiau negu lenkų, tai užmojis daugiau lieti lietuvius. Kadangi pavesta apie tai nuspręsti mokytojų tarybai, Gustaitis, būdamas tarybos narys, tai mažumai apginti parašė įrodymą raštą ir įteikė jį švietimo vyresnybei.

„Turėdami omenyje aukštą religijos reikšmę ir dorinio jaunomenės auklėjimo svarbą apskritai, ypač baugiu dabarties metu, aš laikau tikslinga ir net būtina palikti esamąjį tikybos pamokų skaičių. Juoba, kad jų sumažinimas atimtų upa patiems mokiniams, jų tėvams ir globėjams kaip tik tuo laiku, kada Rusija drauge su kitomis pažangiomis valstybėmis reiškia noro padaryti teisybę visoms tautos“.

(Bus daugiau)

BOSTONO ŽINIOS

MŪSŲ PAREIGA PARAPIJOS
ISLIKIMUI

Kaip visi žinome, mūsų Šv. Petro parapijos bažnyčia So. Bostone yra labai blogai padėty. Kadangi yra tarp pigios butų kolonijos pastatų, tai Bostono valdžia ją nesiūpina, o butų kolonijos vadovai ir jos gyventojai, atrodo, nori jos išnykimo. Mums lietuviams reikia žmonių masės, kad miesto ir vyskupijos vadovai ją pamatytų. Tik su mase yra skaitomasi.

Balandžio 18 d. gražioje Lantana salėje, Randolph, Mass. įvyks parapijos sueiga — reunion. Bus pakviesti ir Bostono miesto valdžios atstovai. Bet tuo pačiu laiku kitoje salėje Lantanoje vyks Bostono vyskupijos renginys. Ten dalyvaus kardinolas H. Medeiros, vysk. Dailey ir kiti vyskupijos vyresnieji. Jie apsilankys ir pas lietuvius. Mums labai svarbu, kad mūsų salė būtų pripildyta. Pamatę tą masę, miesto ir vyskupijos vadovai matys, kad mes nesame išnykstanti grupė, o gyva masė žmonių, su kuria reikia skaitytis.

Tad be jokių paraginimų, Bostono ir apylinkės lietuvių visi kaip vienas dalyvausime šiame parengime. Tuo prisidėsime prie mūsų parapijos bažnyčios gelbėjimo. Bilietus į šį parengimą jau dabar užsisakykite tel. 268-6648 pas Eleonor Kleponis.

PARENGIMAI

Kovo 7 d. skautų rengiama tradinė K. Ziuko mugė So. Bostono Liet. Pil. d-jos salėje.

Kovo 14 d. Moterų klubas rengia dr. A. Budreckio knygos „Algimantas“ pristatymą Tautinės s-gos namuose. Pradžia 3 val.p.p.

Kovo 21 d. Minkų radio vandėlės 48 metų sukaktuvinis renginys So. Bostono Lietuvių Pil. d-jos salėje. Meninė ir šokių programą atliks „Jinai ir trys gintarai“ kvartetas iš New Yorko.

Balandžio 18 d. Šv. Petro parapijos sueiga Lantana restorane, Randolph, Mass.

Balandžio 25 d. Laisvės Varpo pevasarinis renginys So. Bostono Liet. Pil. d-jos salėje. Programą atliks komp. Julius Gaidelis vedamas vyrų sekstetas.

Gegužės 2 d. Moterų klubo rengiama Motinos dienos minėjimas Tautinės s-gos salėje So. Bostone.

P. Žickus

JACKUS SONDA ZENGIA

I 90-SIUS

Jackus Sonda (Sondeckis) pradėjo devyniasdešimtuosius savo amžiaus metus. Lietuvių Enciklopedijoje jo gimimo data įrašyta 1893.1.15. Tai buvo pagal seną rusų kalendorių. Pagal dabartinį mūsų kalendorių, kaip jis pats sako, jis yra gimęs sausio 27 d.

Jackus Sonda yra ekonomistas, visuomenininkas, žurnalistas. Gimnaziją baigė 1914 m. Vilniuje ir iki 1917 metų galo studijavo gamtos mokslus Petrapilio universitete. 1918 m. pavasarį grįžo atsikuriantį Lietuvon ir tuojais įsijungė į Lietuvos administracinį darbą: Darbo departamento sekretorius, Šiaulių apygardos darbo inspektorius iki 1920 metų, kada išvyko į Vokietiją Halles universitetą ekonominių mokslų studijuoti. Universitetą baigė 1924 m. Grįžęs iš Vokietijos buvo Šiaulių srities varotojų b-vių s-gos instruktorius. 1925 m. buvo išrinktas Šiaulių miesto burmistru. Tas pareigas ėjo iki 1931 m. liepos mėn. Šiauliuose išplėtė savivaldybės veiklą švietimo ir socialinės apsaugos srityse: įsteigta amatų mokykla, vakariniai suaugusių kursai, skaitykla, senelių prieglauda, ambulatorijos, neturtingi moksleiviai aprūpinti mokslo priemonėmis ir nemokamais priešpiečiais, padidintas neturtingųjų šelptas, imtasi tvarkyti miesto pa-

kraščių kanalizacija, vandentiekis, gatvės. 1931-1940 buvo Šiaulių apygardos ligonių kasos direktorius. Neturtingiems vaikams pastatė Pagelavos vasarnamį. Atgavus Vilnių 1939 m. buvo pasiūstas sutvarkyti Vilniaus ligonių kasos organizaciją. 1940-41 buvo Lietuvos komunalinio banko valdytojas. 1941 m. išvijus bolševikus vėl grįžo į Šiaulius ir buvo miesto savivaldybės finansų skyriaus vedėjas, o pasitraukęs į Vokietiją Augsburgio stovykloje buvo švietimo ir kultūros vadovas.

Spaudoj pradėjo bendradarbiauti 1910 m.: Lietuvos Ukininke, Aušrinė, Lietuvos Žinios, Naujojo Lietuvos, Sietnye, Socialdemokratė, Šiaulių Naujienos, Savivaldybė, Savivaldybių Balse, Sveikatoje, Darbe, o JAV: Naujienos, Darbe, Keleivy. Buvo Keleivio redaktorius. Sondai pradėjus dirbti Keleivyje, to laikraščio tonas labai pagerėjo.

Jackus Sonda

1910 m. dalyvavo Kauno moksleivių slapoje veikloje. 1911 m. Vilniuje įsijungė į tenyškščius aušriniečius. Priklausė socialdemokratų partijai, o taip pat dirbo visoje eilėje kitų organizacijų. Bostone buvo Altos skyriaus pirmininku, socialdemokratų s-gos 60 kuopos sekretorius, Lietuvių darbininkų d-jos centro sekretorius, Lietuvos socialdemokratų s-gos centro komiteto narys ir 1954-56 m. pirmininkas.

Jackus Sonda yra nepaprastos tolerancijos žmogus. Jis laikėsi savo įsitikinimų, bet lygiai gerbė ir kitų įsitikinimus. Visi, kas pažinoję Jackų Sondą ir dirbo su juo, turime gražiausius žmogaus tolerancijos ir supratimo prisiminimus.

Š.m. sausio 17 d. inž. Bronius ir Irena Galiniai savo namuose, Norwell, Mass., surengė Sondai priėmimą žengiant į 90-sius metus. Dalyvavo eilė Sondos bičiulių ir gerbėjų.

Ilgiausių metų, mielas Jackau! P. Žickus

„Eik, Zvirbli, pagulėk, matysi, koks dangus gražus“. Kastukas patiesia man savo baltą drobį švarką po kadugio krūmu. Atsimenu mėlyną beribę ir kažkokį paukščiuką, kuris pralėkė žaibo greitumu, vos nepaliesdamas mano nosies galiuko, ir, atsitūpęs krūmuose, užvedė ilgą kalbą... Kai prabudau, saulė jau slinko vakarop, ant molberto rotoėjo paveikslas — smėlio kalnelis su kadugiais. Kastukas sėdėjo ant mažos sudedamos kėdutės, žiūrėjo į savo peizažą ir rūkė.

„Na, ir gausim mudu pylos nuo mamytės. Juk visą dieną čia išbuvo nevalgę. Bet žiūrėk, kiek pripašiau“.

Ant žemės gulėjo eskizinininkas su daugeliu piešinių, kurie, atsimenu, nieko bendro su aplinkiniu gamtovaizdžiu neturėjo. (J. Ciurlionytis apie savo broį)

Tikroji žmonijos laisvė nėra leidimas kiekvienam daryti, kas jam patinka, nes tai baigtųsi sąmyšiu ir vestų prie valstybės sugriovimo; tikroji laisvė tai laikantis civilinių įstatymų lengviau prisiderinti prie amžinojo įstatymo nuostatų.

Pijus XII

Spaudos informacijoje Chicagoje vasario 26 d. iš kairės: Alex Alexiev — pabėgėlis iš Bulgarijos ir analizuotojas padėties už geležinės uždangos, Valstybės dep. atstovė Mildred Patterson ir kun. J. Prunskis.

Nuotr. I. Bergmanio

Įtakingi specialistai Lietuvos reikalais

I Chicago vasario 26 d. buvo atvykę įtakingi svečiai: Valstybės departamento Pabaltiečių skyriaus pareigūnė Mildred Patterson ir Rand bendrovės Štabo narys Alex Alexiev, vienas žymiųjų šiame krašte analizuotojų padėties Rytų Europoje ir Sovietų Sąjungoje. Su jais vasario 26 d. rytą buvo spaudos konferencija Chicago Bar Association patalpose, miesto centre, o vakare — pasitarimas su visuomenės veikėjais.

Valstybės deparatamento atstovė pabrėžė, kad JAV ryžtingai laikysis inkorporavimo nepažinimo politikos. Valstybės departamentas turi žinių apie augantį disidentinį aktyvumą Pabaltijų, skelbiamus streikus, keliamus politinius reikalavimus. Pabaltiečių teises JAV delegacija gina žmogaus teisių konferencijoje Genevoje ir Madrido konferencijoje. Valstybės departamentas nusistatęs, kad departamento leidžiamuose žemėlapiuose būtų reikiamai atžymėtos Pabaltijos valstybės ir dės pastangas, kad ir kitos JAV įstaigos savo žemėlapiuose reikiamai atžymėtų Pabaltijos valstybes. Washingtono gerai žinomas pabaltiečių susirūpinimas žemėlapių tikslumu. Reikėtų siųsti daugiau laisvų Maskvos ambasada Washingtono, keliant daromas skriaudas pabaltiečiams. Svarbus yra laisvų privačių žmonių ir senatorių ar kongresmenų. Valsty-

bės departamentas siekia išlaikyti V. Skuodį, kuris laikomas JAV piliečiu. Daryta pastanga, kad JAV pareigūnas jį kalėjime aplankytų, bet rusai neprileidžia. JAV-se Skuodžio likimas gerai žinomas ir yra viešosios nuomonės spaudimas į Maskvą. Skuodžio ir kitų kalinamų reikalų Valstybės departamentas veikia per savo ambasadą Maskvoje ir kontaktuoja Sovietų ambasadą Washingtono. Valstybės departamentui aišku, kad Helsinkio susitarimai jokių būdu nėra pripažinimas Rusijai jos užimtų kraštų.

Spaudos konferencijoje dalyvavo iš Bulgarijos pabėgęs Alex Alexiev, dabar tapęs Rand korporacijos tarmautoju, analizuotoju padėties Sovietų Sąjungoje ir Pabaltijai. Rand bendrovės surinkti duomenų biuletenius prenueruoja apie 600 bibliotekų ir daug valdžios bei privačių įstaigų. Alexiev painformavo apie

Sov. Sąjungos ekonominius sunkumus, socialines skriaudas, kylančius tautinius sąjūdžius, apie Maskvos imperijos laipsnišką nykimą. Jis pasakojo, kad estai stebi Suomijos televiziją, kur duodama galimybė išnuomoti laiką ir paruošti specialią programą estams.

Alexiev iškėlė žymią katalikų Bažnyčios reikšmę Lietuvoje. Bažnyčia ten ne tik religinė institucija, bet ir tautinių idealų reikšėja ir pasiekia laimėjimų, kaip turima seminarija, išplėsta vienuolynų veikla (neoficialiai). Lietuvoje daug daugiau pagrindžio spaudos, kaip bet kur kitur Sov. Sąjungoje. Bažnyčios aktyvumas verčia Sovietus daryti nuolaidas. Vyriausybė daug ką žino ir priversta toleruoti. Nors iš kitos pusės Sovietai stiprina spaudimą, kaip kelių aktyvių kunigų nužudymai — kun. Laurinavičiaus, kunigų sumušimai, bažnyčių deginimas. Bet KGB neįstengia užgniaužti pagrindžio spaudos.

Šią spaudos konferenciją organizavo kun. J. Sarauskas ir adv. P. Zumbakis, talkindami Baltic American Freedom lygai. Į ją buvo atvykę iš Los Angeles Leslie Dutton, Hannaford bendrovės atstovė. Jos pastangomis NBC televizija davė 15 min. pasikalbėjimą su Alexiev ir jis dar turėjo daugiau progų prabilti per radiją ir televiziją Chicagoje.

L. Dutton informavo, jog ji įstaiga daug prisidėjo, kad Lietuvos atstovybės priėmimo dalyvavo Valstybės departamento pasekretorius Elliot Abrams, kuris padarė pareiškimą „Sovietams ne pasiseks. Kviečiu visus jungtis tosiui už Lietuvos nepriklausomybę“.

Spaudos konferencijoje dalyvavo lietuvių, estų ir latvių atstovai, taip pat Reuterio atstovas Jeff Atkins, kuris perduos informacijas pasaulio spaudai.

J.P.

JAY DRUGS VAISTINE
2759 W. 71st St., Chicago, Ill. 60629
• ROPESTINGAI ISPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS
D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistininkas
Atidara šokiadieniais nuo 9 val. ryto iki 10 val. vakaro.
Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vakaro.
Tel. — 476-2206

LIETUVIŲ OPERA

stato
Weberio

romantinę trijų veiksmų operą

DER FREISCHUTZ

TAKIUSIS ŠAULYS

Marijos mokyklos auditorijoje
67th & California Ave.

Spektakliai
kovo mėn. 6 d., 8 val. vak.
kovo mėn. 7 d., 3 val. popiet
kovo mėn. 13 d., 8 val. vak.

Diriguoja Alvydas Vasaitis
(I ir III spektakliai)
Diriguoja Arūnas Kaminskas
(II spektaklis)
Režisuoja Nicholas Di Virgilio
Scenos produkcija Kazys Oželis
Chormeisteriai Alfonsas Gečas
Emilija Sakadolskienė
Choreografe Violeta Karosaitė
Scenos menedžeris Jonas Paronis

Dainuoja Dana Stankaitytė
Audronė Simonaitytė-Gaižiūnienė
Stefan Wicik
Algirdas Brazis
Jonas Vaznelis
Bernardas Prapuolenis
Julius Savrimas
Bronius Maciukevičius
Operos choras
Akt. Jonas Kelečius atlieka Zamilio partiją.

Bilietai gaunami
Vaznelių prekyboje — Gifts International
2501 W. 71st St., Chicago IL 60629, 471-1424

Paštu bilietai
užsakomi tuo pačiu adresu siunčiant čekį
Lithuanian Opera Co. Inc. pavadinimu.

KVIEČIAME VISUS IR IŠ VISUR
ATVYKTI Į SPEKTAKLIUS

CLASSIFIED ADS

ISNUOMOJAMA — FOR RENT

ISNUOM. bižnui ar ofisui patalpa.
Apie 700 kvad. pėdų. 71st Street prie
šais Marquette park. Skambinkite —
585-6481

ISNUOM. 5 kamb. butas 2-me aukšte
5044 S. Rockwell Street. Po 6 v. vak.
skambint 847-8595.

ISNUOM. 4 kamb. apstatytas butas, ir
atskiras kambarys su virtuvės pasi-
naudojimu. Marquette Parke. Skam-
bint 737-8966.

ISNUOM. naujai dekoruotas 4 kamb.
(2 mieg.) butas. Uždaras porčius, 2-me
aukšte. Suaugusiems. California ir Ar-
cher apyl. Skambint (angliškai) po 5
val. vakaro tel. 229-1508.

MISCELLANEOUS

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus

NEDAS, 4059 Archer Avenue
Chicago, Ill. 60632, tel. 927-5990

M. A. SIMKUS

INCOME TAX SERVICE
NOTARY PUBLIC

4259 S. Maplewood, tel. 254-7450
Taip pat daromi VERTIMAI,
GIMINIŲ Iškviatimai, pildomi
PILYTES PRAŠYMAI ir
kitokie blankai.

Įvairių prekių pasirinkimas nebrangiai
iš mūsų sandėlio.

COSMOS PARCELS EXPRESS
2501 W. 69th St., Chicago, IL 60629

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Tel. — 925-2737

Vytautas Valantinas

VALOME

KILMUS IR BALDUS

Plauname ir vaskuojame
visų rūšių grindis.

BURNYS

Tel. — RE 7-5168

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos. Radijai,
Stereo ir Oro Vamtuvai.

Pardavimas ir Taisymas.

MIGLINAS TV

2346 W. 69 St., tel. 776-1486

Master Plumbing

Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės
ir vonios kabinetai. Keramikos plyte-
lės. Karšto vandens tankai, Flood control.
Užsikimšę vamzdžiai išvalomi
elektra. Palikite pavarę ir telefoną —
lietuviškai.

SERAPINAS — 636-2960

MOVING

SERENAS perkrausto baldus ir
kitus daiktus. Ir iš toli miesto lei-
dimai ir pilna apdrauda.

Primaame MASTER CHARGE ir VISA

Telef. — WA 5-8063

10% — 20% — 30% pigiau mokėti
už apdraudą nuo ugnies ir auto-
bilų pas mus.

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th Street

Telef. GA 4-8654

A. VILIMAS

MOVING

Apraustas perkraustymas

Įvairių atstumų

Tel. 376-1882 arba 376-5996

Apsimoka skelbtis dien. DRAUGE,

nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių

dienrašis, gi skelbimų kainos yra vi-

sienos prieinamos.

REAL ESTATE

SIMAITIS REALTY

Rezidencinių ir pajaminių

namų pardavimas

Income Tax, Insurance, Notary Public

2951 West 63rd St. — Tel. 436-7878

BUTŲ NUOMAVIMAS

Draudimas — Valdymas

Namų pirkimas — Pardavimas

INCOME TAX

Notariatas — Vertimai

BELL REALTORS

J. BACEVICIUS

6529 S. Kedzie Ave. — 778-2288

DEMESIO

JONAS PUZINAS

Profesorius medicinos daktaras

(1875-1939)

Jo visuomeninė, kultūrinė ir

moksline veikla

Išleido Amerikos Lietuvių Bibliotekos
leidykla 1979. Spaudė M. Morkūno
spauduvė. Didelio formato, 220 pusl.,
kieti viršeliai. Kaina su persiuntimu
\$12.85. Illinois gyventojai dar pridėda
72 ct. valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St.

Chicago, IL 60629

THE FORTY YEARS
OF DARKNESS

Parašė Dr. Juozas Vainora

Apie istorinius lietuvių kovos

metus.

Į anglų kalbą išvertė

Juozas Bulevičius

Minkštasis viršelis. Kaina \$2.85.

Si įdomi knyga gaunama:

DRAUGE, 4545 W. 63 St.

Chicago, Ill. 60629

XX amžiaus madona (paveikslas)
apdovanotas aukščiausią premija
tarptautiniame madonų meno festi-
valyje Los Angeles, Ca. ir Grand
National Award Amerikos dailinin-
kų profesinėje sąjungoje New York.
Tai puošni dail. POVILO PUZI-
NO monografija, kuri yra didelio
formato ir talpina 28 spalvotas re-
produkcijas. Kartu ir XX amžiaus
Madona. Kaina su persiuntimu 27 dol.
Puiki dovana ir tinka bent kuriomis
progomis įteikti bet kam: svetimtau-
tiui ar lietuviui.

Gaunama DRAUGE, 4545 W. 63rd
St., Chicago, IL. Illinois gyventojai
prideda \$1.50 valstijos mokesčio.

Keltas į altoriaus garbę

J. VAISNORA, MIC

Ark. Jurgio Matulaičio beati-
fikacijos bylos apžvalga. Gene-
ralinės Postuliacijos leidinys
1969 m.

Kaina su persiuntimu \$1.00.

Gaunama DRAUGE.

Waukeganė minint Vasario 16-tąją prie Lietuvos vėliavos pakėlimo. Iš kairės: V. Petrauskas, G. Damašius, E. Krušienė, P. Kružikas, LB pirmininkas R. Sužiedėlis, E. Skačiūnė, Waukeganė miesto meras Bill Moris, S. Damašius ir arch. E. Skališius.

MŪSŲ KOLONIJOSE

Waukegan, Illinois

VASARIO 16 D. MINĖJIMAS

Minėjimas įvyko vasario 14 dieną ir buvo pradėtas iškilmingomis Šv. Mišiomis, kurios buvo atnaušiamos Šv. Baltramiejaus parapijos bažnyčioje klebono kun. W. Zavaskio. Jis taip pat pasakė tai dienai pritaikytą pamokslą. Mišioms pasibaigus parapijos choras sugiedojo Mariją, Mariją ir Lietuvos himną.

2 val. po pietų lietuvių auditorijoje įvyko oficialioji dalis. Tos dalies minėjimą atidarė L.B.Waukegan apylinkės pirmininkas Remigijus Sužiedėlis. Lietuvos vėliavą įnešė kūrėjas — savanoris Petras Markūnas, asistuojant S. Damašienei ir V. Sužiedėlienei, kurios buvo pasipuošusios tautiniais drabužiais.

Pirmininkas pasveikino susirinkusius ir svečius ir tolimesnės programos vedimui pakvietė arch. E. Skališių. Susirinkusiems sugiedojus Amerikos ir Lietuvos himnus ir klebonui kun. V. Zavaskiui iškėlė invokaciją, buvo sudarytas garbės prezidiumas, į kurį buvo pakviesti Waukegan miesto meras Bill Moris, valstijos senatorė Adeline Geo-Karis, klebonas kun. W. Zavaskis, paskaitininkas Edis Razma ir Bendr. apylinkės pirm. R. Sužiedėlis. Pirmasis kalbėjo paskaitininkas Edis Razma apie jaunimo — moksleivių įnašą Lietuvos laisvinimo darbuose. Paskaitai pasibaigus trumpai kalbėjo meras Bill Moris ir senatorė A. Geo-Karis, pagirdama lietuvių dėl jų ryžtingos kovos prieš jų krašto pavergėjus. Senatorė pridėjo kelis sakinius ir lietuvių kalba.

Kalboms pasibaigus farmacininkė Bronė Pluraitė-Milašienė perskaitė rezoliuciją, kuri buvo vienbalsiai priimta. Toliau sekė meninė programa, kurią atliko klebonas kun. W. Zavaskis, gražiai padainuodamas dvi dainas solo, ir Rita Kazlauskaitė pagrojo smuiku tris kūrinius. Jiems akompanavo parapijos vargonininkas Mark Konchan.

Buvo renkamos aukos Lietuvos laisvinimo reikalams pagal aukotojų laisvą apsisprendimą ir buvo surinkta 778 dol. iš šios sumos teko ALTai — 140 dol. Lietuvių Bendruomenei — 498 dol. ir Vlikui — 140 dol. Minėjimui pasibaigus visi dalyviai buvo pakviesti į apatinę salę ir pavaišinti skaniais užkandžiais ir kava. Ten praleido kelias valandas besivaikindami ir vėsdami pokalbius.

Tuo minėjimas dar nesibaigė, antradienį Vasario 16 d. būrelis lietuvių susirinko prie Waukegan miesto rotušės, kur buvo iškelta Lietuvos vėliava. Vėliavos iškėlimo iškilmėse dalyvavo miesto meras Bill Mejeris su savo keliais pareigūnais. Vėliava plevėsavo prie rotušės ligi penktadienio vakaro. Ta proga merui už jo prielankumą lietuviams buvo išteikta dovaną.

PLATINO KNYGAS

Į minėjimą buvo atsilankiusi Elena Plechavičiūtė-Legeckienė, velionio generolo Povilo Plechavičiaus sesuo. Ji buvo atsivežusi knygą "Generolas Povilas Plechavičius". Tą knygą išleido žurnalas Karys. Knyga išleista gražiai, kietais viršeliais ir turi daug nuotraukų. Tos knygos kelis egzempliorius nupirko knygų mylėtojai ir pažinoję generolą. Elena Plechavičiūtė-Legeckienė gyvena pas savo dukrą ir žentą dr.

R. Ošlapus, 731 Paradise Ln., Libertyville, Ill. 60048.

V. P.

New Haven, Conn.

ATGAIVINTA VYČIŲ KUOPA

Kadaise čia buvusi Lietuvos Vyčių 50 kuopa išnyko. Neatrodė, kad kas tuo rūpinosi ar sielosios. Ir taip nepaskutiniuos porą dešimtmečių niekas nebeužsiminė ir visiškai pamiršta.

Paskutiniaisiais metais senųjų lietuvių įkurtos ir daug gero padariusios organizacijos miršta natūralia mirtimi. Priešasčių daug ir

įvairių, tačiau ar ne rimčiausia priežastis yra stagnacija. Pakalbame, padėjusiam, kartais ir spaudoje aprašome ir nutylame. Ne kitaip ir pas mus buvo.

Prieš penkerius metus į Šv. Kazimiero lietuvių parapiją klebonu paskirtas kun. Albertas Karalius. Kiek aptvarkęs parapijos reikalus ėmė kalbėti apie buvusios Lietuvos Vyčių kuopos atgaivinimą. Klebonui ypač Vyčiai artimi, nes organizacijos įkūrėjas Mykolas Norkūnas buvo artimas jo giminaitis.

Į New Haveną atvykęs pagrindinės kalbos pasakyti vasario 16-tos minėjime, kun. K. Pugetičius klebono projektui pritarė, paskatino ir moraliai parėmė. Netrukus klebono iniciatyva sukvietas pirmas atkūrimasis susirinkimas. Neišrinkta, bet sudaryta laikina kuopos valdyba. Pirmininko pareigas kurį laiką ėjo A. Gedrimas. Jam atsisakius, susirinkimas pareigas uždėjo asmeniui, kuris jokio supratimo apie organizaciją neturėjo ir kuopai pirmininkauti nepajėgė. Tuo laikų kuopa tik vegetavo ir jokios krypties veiklai neturėjo. "Pirmininkui" susirinkimuose nebepasirodant, reikėjo išsirinkti kitą. Terminui baigti susirinkimas paprašė Jurgį Kisielių tas pareigas paimti. Jurgis nedrąsus, išsigandęs, su nepasitikėjimu savimi apsiėmė. Nuo

tada kuopa susirado kryptį ir pradėjo judėti pirmyn. Maloniam visų nustebimui Jurgis pasirodė labai sumanus pirmininkas ir pritraukė didelį skaičių naujų narių ir išvystė kuopos veiklą. Praėjusiais metais atsisakė pirmininkavimo ir pasiliko vicepirmininku. Jo vieton išrinktas Frank Peterson.

Viename susirinkime padarytas nutarimas — susirinkimus pirmaisiais mėnesio sekmadieniais kviesiti ne 2 val. p. p., bet tą sekmadienį dalyvauti 10:30 v. r. lietuviškose pamaldose ir tuoj po pamaldų susirinkti parapijos salėje susirinkimui, kuriam visada paruošta kava su pyragais.

Taip viena sunykusi Vyčių kuopa atgijo, žaugo ir pražydo. New Haveno Lietuvos Vyčių 50-toji kuopa per trumpą laiką išaugo skaičiumi ir įsirikavo organizacijos veikliųjų kuopų eilėse. Neužtenka kuopą atkurti — reikia joje palaikyti gyvybę ir norą žengti pirmyn. Dabartinė valdyba stengiasi tuo keliu eiti.

Albina Lipčienė

Vienintelė protinga laisvė yra ta, kuri gimė ir augo Dievo baimėje bei paklusnume ir žmonių meilėje ir kuri pasidarė ryžtinga ginti tiesą ir tamsai pareigai.

W. G. Simms

Lietuvos Kariuomenės savanoriui - kūrėjui

A. + A. VINCUI MARKEVIČIUI

mirus, jo VAIKAMS, jų ŠEIMOMS, GIMINĖMS, draugams, pažįstamiems nuoširdžiai užuojautą reiškia

ČIKAGOS SK. L. K. SAVANORIAI - KŪREJAI

A. + A. ONAI ZAILSKIENEI mirus,

jos vyrui Pranui, sūnams Arūnui, Algimantui, seseriai Emilijai, jų šeimoms ir giminėms nuoširdžiai užuojautą reiškia

DZŪKŲ DRAUGIJA

A. + A. DR. JONUI SANDARGUI

mirus,

Jo žmoną ALDONĄ, sūnus DANIŲ, JONĄ ir jo šeimą, seseris ANTANINĄ KASPAREVIČIENĘ, ONĄ ZDARZINSKIENĘ, SALOMĖJĄ JONIC, JAV., brolių JUOZĄ Lietuvoje, nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

DANA IR AUGUSTINAS VIRKUTIS, JONAS IR VILHELMINA AUBIŪRA

Mūsų narei, vyr. skautininkei ir didžiajai jaunimo auklėtojai

A. + A. ONAI ZAILSKIENEI mirus,

jos VYRUI, SŪNUMS ir kitiems ARTIMIESIEMS reiškia širdingą užuojautą.

LIETUVIŲ MOTERŲ FEDERACIJOS ČIKAGOS KLUBAS

DVEJŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A. + A.

Eugenija Vasiliauskienė

1982 m. kovo 5 d. sueina dveji metai nuo mirties Eugenijos Vasiliauskienės, mūsų brangios ir niekad neužmirštos žmonos, motinos, uošvės ir močiutės.

Šią mums liūdną sukaktį minint šv. Mišios už jos sielą bus atnaušiamos kovo 5 d. 11 val. Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje, Marquette Parke.

Maloniai prašome giminių, draugų ir pažįstamų prisiminti a.a. Eugeniją ir pasimelsti už jos sielą.

Nuliūdę: Vyras, sūnus, marti ir anūkai.

DRAUGAS, trečiadienis, 1982 m. kovo mėn. 3 d.

5

Brangiai BALF'o Cicero Skyr. pirmininkei

A. + A. ONAI ZAILSKIENEI mirus,

jos vyrui PRANUI, sūnams ALGIMANTUI su ŠEIMA ir ARŪNUI, seseriai EMILIJAI su ŠEIMA bei visiems giminiams nuoširdžiai užuojautą reiškia ir drauge liūdime.

BALF'o CICERO SKYRIAUS VALDYBA IR NARIAI

KOSTAS JAROŠIUS

Gyveno Chicago, Illinois, Marquette Parko apylinkėje.

Staigiai mirė vasario 28 d., 1982 m., 3 val. popiet.

Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 32 metus.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Apoloniја, dukter Kristina ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas bus pašarvotas antradienį ir trečiadienį nuo 4-os iki 9-os valandos vakaro Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 West 71 Street.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, kovo 4 dieną. Iš koplyčios 9:30 val. ryto bus atlydėtas į Švenčiausios Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimes, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdusios žmona ir dukter.

Laidotuvių direktorius Donald A. Petkus — telefonas 476-2345.

E U D E I K I S

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-2

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

1410 So. 50th Av., Cicero

Tel. 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

JURGIS F. RUDMIN

3319 SO. LITUANICA AVENUE

Tel. YArds 7-1138-30

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNOS

2424 W. 69th STREET

Tel. REpublic 7-1313

11028 Southwest Highway, Palos Hills, Illinois

Tel. 974-4410

PETRAS BIELIONAS

4348 SO. CALIFORNIA AVENUE

Tel. LAfayette 3-3572

POVILAS J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED STREET

Tel. YArds 7-1911

VASAITIS - BUTKUS

1446 SO. 50th AVE., CICERO, ILL.

Tel. OLympic 2-1008

APLINK MUS

× Akt. Jono Kelečiaus režisuotas veikalas Vinco Krėvės "Raganius", bus suvaidintas Clevelando Dievo Motinos parapijos salėje kovo 20 d. Tuo metu bus "Draugo" romano premijos įteikimo iškilmės, kuriose dalyvaus keturi aktoriai su "Raganium" ir skaitytoja Nijolė Jankutė-Užubalienė. Premijos mcenatą Užuabalienė. Premijos mcenatą Užuabalienė. Premijos mcenatą Užuabalienė.

× Ses. M. Joanella, vyriausioji šv. Kazimiero seserų vienuolijos viršininkė, jos asistentės ses. Marilyn ir visa taryba išvyko į šv. Kazimiero šventę Vile Maria, Pa., kur kartu bus atšvesta ir Pensilvanijoje esančios mokyklos ir visos veiklos 50 metų sukaktis.

× JAV LB Lemonto apylinkės metinis susirinkimas įvyks kovo 21 dieną 2 val. po pietų Ateitininkų namuose, Lemonte. Prašome visus lietuvius iš Lemonto ir apylinkių gausiai dalyvauti šiame susirinkime, nes bus labai daug svarbių reikalų aptarti. Bus taip pat pranešimai apie Lemonto Maironio mokyklos veiklą ir lietuvių kultūros organizaciją Aušrą. Laukiame visų kovo 21 d.

× Viktoras Barauskas su Arv Connection baletu trupe, kurioje šoka jau ilgesnį laiką, kovo 5 d. išvyksta iš Chicago į New Mexico ir Texas, kur šoks gausios gastrolinius baletu spektaklius. Viktorą Barauską, kaip jauną ir talentingą šokėją, prisimename iš 1980 metų Carmina Burana atlikto baletu Lietuvių operos šio veikalo pastatyme.

× Atsiuntę po 2 dol.: Vladas Jasinskas, A. Nakas, A. Verikas, J. Miškinis, Ignas Simonaitis, M. Reskevičius, Jonas Domantas, Z. Lukauskas, Mary Šalkauskas. Ačiū.

× Kun. V. Radvina, Cloverdale, Cal., kartu su prenumeratorais mokesčių atsiuntė ir 32 dol. auką dienraščio stiprinimui. Kun. V. Radviną skelbiame garbės prenumeratorium, o už paramą savai spaudai labai dėkojame.

× Benas Dunda, Cicero, Ill., lietuviškos užteigos savininkas, pratęsdamas "Draugo" prenumeratą, atsiuntė kartu 60 dol. čekį su priedu: "Lietuvių laikraščio išlaidoms sumažinti". Nuodėrdus ačiū už lietuviško žodžio vertinimą.

× Dr. Dana D. Vitkus, Palos Hts., Ill., mūsų dienraščio nuosirdi rėmėja, pratęsdamas prenumeratą, atsiuntė ir 30 dol. auką dienraščio palaikymui. Dr. Dana Vitkus skelbiame garbės prenumeratoriu, o už vertinimą savos spaudos ir auką tariame nuosirdų ačiū.

× Reikalinga moteris prižiūrėti 2-ju metų mergaitę. Willow Springs, Ill. Skambinti po 7 val. vak. tel. 839-5816. (sk.).

× Dengiamie ir taisomie visų rūšių stogus. Už savo darbą garantuojame ir esame apdrausti. Skambinkite Arvydui Kleiui tel. 434-9655 arba 737-1717. (sk.).

SAVININKAS PARDUODA Marquette Parke 2-ju butų po 4 kamb., netoli bažnyčios (vienas blokas nuo "Paramos"), po karo statytą gelsvų plytų namą. Rūsyje gyvenamas kambarys. Prieš 13 m. įvestas naujas gazo šildymas 13 m. garažas. Variniai nutęžimai nuo vandens. 220 V. elektros. Nuo seno iki stenos klimatis. Potvynio kontrolė. Žemi mokesčiai. — Tel.: 434-9073 po 4 val. vakaro.

× Kun. Leonas Zaremba, SJ, Jėzuitų vienuolijos provinciolas, yra išvažiavęs į Romą dalyvauti jėzuitų provinciolų suvažiavime. Išpūdius ir nuotais iš Italijos papasakos grįžęs ir kiek pasilsės.

× Bronius Maciukevičius, kuris dainuoja Operos chore ir kuris yra dainavęs solo partijas Trubadūro, Pajacų, Toscos, Traviatos, Gražinos ir Likimo gailios operose, šių metų "Der Freischuetz" operos spektakliuose atliks labai charakteringą Emerito partiją.

× LB Brighton Parko apylinkėje X-sios LB tarybos ir VI-jo PLB seimo atstovų rinkimams vadovauja ši rinkimų komisija: pirmininkas Jonas Spurgis, 4239 So. Fairfield Ave., Chicago, Ill. 60632, tel. 847-5027 ir nariai: Algis Čepėnas, Simas Jokūbaitis, Grasilija Meiluvienė, Vida Šilienė, Danutė Račiūnaitė ir Alina Vadeišienė. Rinkimų būstinė bus ta pati — M. Šimkaus Real Estate raštinė.

× Juozui Kuliuvi, demokratų kandidatui į Lemonto miesto atstovus, jo draugų ir rėmėjų rengiamas susitikimas (Cocktail Reception) Gee salėje, 102 Stephen St., šį penktadienį, kovo 5 d., 7 val. vak. Informaciją galima gauti 215 Main St. arba tel. 257-5841.

× Viktorija Melinis, Chicago, Ill., atsiuntė prenumeratą ir 33 dol. dienraščio paramai. V. Melinį skelbiame garbės prenumeratoriu, o už paramą ir vertinimą savos spaudos tariame ačiū.

Krista Šilimaitė, Marquette Parko mokyklos mokinė, deklamuoja Jaunimo centre Vasario 16 dienos minėjime.

× Antanina Juknevičienė, Brockton, Mass., Povilas Grizas, Waukegan, Ill., Jonas Gumbelevičius, Creve Coeur, Mo., Petras P. Ežerskis, Cleveland, Ohio, Vito Vaiskunas, Omaha, Nebr., Vincent Kankalis, Redford, Mich., Stasys Mockus, Omaha, Nebr., atsiuntė po 7 dol. aukų ir pratęsė "Draugo" prenumeratą. Labai ačiū.

× Vytas Jasienevičius, Chicago, Ill., "Dainavos" meno ansamblio valdybos pirmininkas, aplankė "Draugą", išgijo naujaušį leidinį ir paliko auką. Labai ačiū.

× E. Keliuotienė, Chicago, Ill., atsiuntė 10 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių ir palinkėjo visam "Draugo" štabui geros sėkmės. Labai ačiū už auką ir linkėjimus.

× Jadvyga Klorienė, So. Euclid, Ohio, atsiuntė kartu su prenumeratorais mokesčių ir 15 dol. dienraščio stiprinimui. Labai dėkojame.

× Modestas Jakaitis, Lemont, Ill., visuomenininkas, dienraščio "Draugo" dažnas rėmėjas, kartu su prenumeratorais čekiu atsiuntė ir 55 dol. jo paramai. M. Jakaitį skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką tariame ačiū.

× Pranas Sabalas, Sofija Gliozeris, Antanas Matukas iš Chicago, atvyko į "Draugą" ir išgijo naujaušį leidinį.

IŠ ARTI IR TOLI

KANADOJE

— Montrealio Aušros Vartų parapijos metinis susirinkimas buvo sausio 10 d. Apie parapijos veikimą plačiai kalbėjo klebonas kun. J. Kubilius. Parapijos komitetas buvo perrinktas, tik į mirusio komiteto nario a. a. A. Morkūno vietą išrinktas M. Grinkus. Apie komiteto veiklą pranešė pirmininkas A. Čepulis, finansinę apyskaitą davė išd. V. Piečaitis.

— Montrealio šv. Kazimiero parapijos komitetas posėdžiavo sausio 1 d. Pirmininku išrinktas Leonas Simonaitis, kiti komiteto nariai — T. Janus, P. Bunys, P. Kalpokas, E. Čičinskas ir G. McNamara.

— "Atžalyno" tėvų komitetas pasiskirstė pareigoms. Pirmininkas yra P. Šturmąs, vicepirmininkas — A. Valčiūnas, sekretorius — A. Poddeckienė, išd. E. Pamataitis, programų koordinatore — A. Zenderienė, ryšininkas su kitomis org. V. Dauginis, renginių vadovai J. Vaitkūniene, G. Sagevičienė ir J. Pajaujis, korespondentė P. Dovydaitytė.

— A. a. Aleksandras Radzevičius po ilgos ir sunkios ligos mirė Winnipege, Man., gruodžio 2 d. ir ten buvo gruodžio 28 d. palaidotas. Jis yra buvęs Virbalio munitinės tarnautojas, o Kanadoje ainių stiklų šlifintojas. Išaugino ir išmoksino keturis sūnus. Winnipege jis buvo vienas iš pirmųjų iniciatorių statant lietuvių šv. Kazimiero par. bažnyčią. Iš tos bažnyčios buvo ir palaidotas, skaitymus atliekant jo sūnui Vytautui ir iš Chicago atvykusiam krikšto sūniui, dabar Amerikos Balso tarnautojui, Romui Sakadolskiui. Karštą nešė velionio keturi sūnūs, krikšto sūnus R. Sakadolskis ir LB apylinkės pilm. J. Grabys.

— Rašytojo Vytauto Tamulio novelių rinkinys "Vasaros pasaka" yra išverstas į anglų kalbą. Kanados meno taryba įvertino šį vertimą gerai ir siūlo jį išleisti. Autoriui su tokia rekomendacija nebus sunku rasti leidėją ir išleisti šią knygą. Anksčiau yra išversta "Skruzdėlytės Greitutės nuotykių" ir kitos novelės vaikams.

— Edward Bielskis, Wheaton, Ill., Jonas Skėrys, Gary, Ind., A. Krinikas, Maspeth, N. Y., Jonas Činkus, Downers Grove, Ill., R. P. Valaitis, San Francisco, Calif., K. Balčiūnas, Lemont, Ill., Felix Zavičkas, Gary, Ind., P. Augaitis, Islington, Kanada, M. Trakis, Palos Hills, Ill., Jurgis Dumbrys, Fairview Park, Ohio, A. Milniss, Fort Wayne, Ind., St. Vaškys, St. Petersburg Beach, Fla., Ona Čekauskas, Montreal, Kanada, Vyt. Lapėnas, Oak Forest, Ill., E. Chmeliauskas, Lake Worth, Fla., S. Smalzyš, St. Petersburg Beach, Fla., V. Uselis, Flushing, N. Y., atsiuntė įvairiomis progomis po 5 dol. aukų. Labai ačiū.

— Liuda Paplauskienė, Petras Vacbergas, Mykolas Bajorūnas, Iritė Jasulaitytė, G. Valiukėnas, visi gyv. Chicagoje, L. Barauskas, Melrose Park, Ill., įvairiomis progomis atsiuntė po 5 dol. aukų. Ačiū.

— Valentinas Račiūnas, Chicago, Ill., atsiuntė 10 dol. auką. Po 7 dol. atsiuntė: R. Rapševičius, Woodruff, Wisc., Paulius Zeckus, Dearborn Hts., Mich., Julia Babarskas, Ridgewood, N. Y., Vincas Misiūnas, Elizabeth, N. J., Olga O. Keršis (Miss), Feliksas Pabilionis, Omaha, Nebr., Petras Manelis, Davis, Cal., Jonas Sturas, Lakewood, Ohio, Jonas Kilčauskas, Rochester, N. Y. Visiems tariame nuosirdų ačiū.

Redaguoja J. Placius. Medžiaga siūsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

Tėvynės ZVAIGZDUTĖ

Išleistas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyriaus

MANO AUKA

LIETUVOS LAISVĖ

Piešė Alda Bulytė, šv. Kazimiero lit. m-las 6 sk. mokinė, Clevelande.

Jonas Minelga

SNAIGE

Su audrom virš lauko
Tau laisvi keliai,
Kol erdvėm neplauko
Saulės spinduliai.

Sidabrinę pilį,
Matėme, turi.
Vakar ją supylė
Vėjai keturi.

Kilo ledo bokštai,
Rūko kaminai.
Ačiū — savo pokštams
Mus nuraminai.

Tavo šokį sekėm,
Plojome ilgai...
Dar sudie nesakėm,
— Snaige, kur dingai?!

VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI

Mums lietuviams vasario šešioliktoji diena yra labai svarbi. Seniai, seniai, Mindaugas sujungė Lietuvą į vieną valstybę. Vėliau Lietuva susijungė su Lenkija. Taip padariusi, ji vis stipnėjo. Per paskutinį Lietuvos - Lenkijos padalinimą Lietuvą atiteko rusams, kurių vergišką valdymą jie išbuvo šimtą dvidešimt trejus metus. Tai buvo labai sunkios dienos mūsų tėvynei.

Pagaiau šeštadienį, vasario šešiolikta dieną, 1918 metais, Lietuva pasiskelbė nepriklausoma valstybe. Bet savanoriai dar turėjo kovoti, kol vokiečiai ir rusai bolševikus išvarė iš Lietuvos. Per nepriklausomos Lietuvos turėjo tris prezidentus. Jie buvo: Antanas Smetona, Aleksandras Stulginskis ir Kazys Grinius. Per tą laikotarpį Lietuva padarė didelę pažangą: pastatė daug gražių mokyklų, modernių pastatų, fabriukų. Net ir kitos valstybės stebėjosi kaip Lietuva pažengė. Lietuviai prekiaavo su kitais kraštais, galėjo laisvai kalbėti, keliauti kur norėjo, eiti į bažnyčią ir taip toliau. Lietuva pati valdėsi.

Bet atėjo piktas priešas ir vėl užėmė Lietuvą. Lietuva vėl neteko laisvės 1940 metais. Jau 42-ri metai kaip Lietuva neša sunkią rusų priespaudą. Bet aš tikiu, kad Lietuva ir vėl bus laisva.

Darius E. Juška,

Brighton Parko liuanistinės m-las 6-to skyr. mokiny

TAUTOS ŠVENTĖS MINEJIMAS CLEVELANDE

Šiandien kitokia diena, negu visos kitos. Atėjome į mokyklą kaip ir kiekvieną šeštadienį, bet žinau, kad minėsime Vasario šešioliktają. Mokėmės iki pietų, 11:30 val. visi nuėjome į salę. Mūsų parapijos klebonas kun. G. Kijauskas, SJ, pradėjo šventę. Papasakojo apie Lietuvos padėtį. Parodė knygą "Lietuvai Sibire". Klausė mūsų, ar mes matėme tą knygą. Keli vaikai pakėlė rankas. Kunigas papasakojo, kaip vežė lietuvius į Sibirą. Paskiau mokiniai skaitė

tė iš Katalikų Bažnyčios Kronikos. Toliau prisiminėm Lietuvą, Lietuvos žmones, kurie negali laisvai melstis. Kiekvieno skyriaus atstovas ar atstovė skaitė savo skyriaus sukurta maldelę. Buvo pasirodymas, kurio metu buvo pavaizduota "Vargų mokykla". Suvaidintas vaizdelis "Vasario 16". Sugiedojom Lietuvos himną. Po minėjimo vašinomės. Aš visada prisiminsiu Vasario Šešioliktają. Ačiū visiems!

Rama Bulytė,
Clevelando šv. Kazimiero lit. m-las 7 sk. mokinė.

PAAIŠKINIMAS

"Ugnies žirgo" skaitytojai
Ramai Bulytė

Mielą Ramą rašo nesuprantanti, kas atsitiko karalienei Giedrei. Taip pat pastebėjau, kad knygoje yra labai daug sunkių žodžių.

Nesuprantami žodžiai visada atrodo "sunkūs". Kai jų prasme žinoma, tai tie patys žodžiai atrodo "lengvi". Lengva yra skaityti knygas vaikams Lietuvoje. Jie nuolat girdi lietuvių kalbą. Taip išmoksta daug naujų žodžių, visai sunkumo nepajusdami. Ne Lietuvoje lietuviams skaityti knygas yra daug sunkiau. Jie tik namie ir lietuviškoje mokykloje tegirdi lietuviškai kalbant. O knygoje randa daug žodžių, kurių nei namie, nei mokykloje negirdi. Bet knygos tam ir rašomos, kad jauni skaitytojai rastų joje naujų žodžių, kad beskaitydami tuos žodžius pamazū išmoktų.

Kaip mokytis naujų žodžių iš knygos? Pirmiausia, perskaitys sakinį, reikia pabandyti atspėti neaiškias žodžio prasmes pagal kitus žodžius tame sakinyje. Jeigu dar neaišku — pasižiūrėti į žodyną. Jei jo nėra — pasiklausti tėvelių arba mokytojų, kurie mielai pasižings. Jeigu knyga atrodo "sunkiai", reikėtų ją skaityti balsu, tėveliams klausant. Tada tuojau pat galima nesuprantamus žodžius išsiaiškinti ir išmokti.

Kas atsitiko karalienei Giedrei? Knyga nepasibaigia, kaip skaitytojai atrodo, su žvėrelių pasakomis. Karaliaičiai negyvena miško trobelėje, tik pralaidžia joje vienintelę naktį. 98 p. atsiranda jų ieškomas baltasis paukštis, paskui ugnies žirgo atjoja žaibonė, kuri vėl nori vaikų pražudyti. Kas toliau dedasi, sužinome 99-102 psl. O 103 ir 104 psl. kaip tik ir pasiškinama, kas atsitiko karalienei Giedrei. Ir tik tada knyga baigiasi.

Taigi, mieloji Ramute, dar kartą perskaityk "Ugnies žirgą". Jei ne visą knygą, tai nors paskutinius du puslapius. Tada tavo geroji širdelė apsidžiaugs, nes Giedrė, kurios taip gailėjais, sulaukia linksmy dienų. Linkiu Ramutei ir visiems "Tėvynės žvaigždutės" skaityto-

jams geros laimės ir daug gražių lietuviškų knygelių!

"Ugnies žirgo" autorė
Sonė Tomariene

ČIUOZIMAS

Šeštadienį po pamokų važiuom pas ponus Zabulionius čiuožinėti. Kartu važiuo mamytė, tėvelis, broliukas ir sesutė. Tėvelis sukrėvė į mašiną slides ir pačiūžas. Kai mes nuvažiuom, aš ėjau čiuožti, mano mamytė, tėvelis ir broliukas su slidėmis sportavo. Mano sesutė svečiavosi. Atvažiuo daug mano draugų. Mes žaidėm ledo rutulius ir su rogėm važinėjom. Buvo labai smagu. Vakare lauke degė laužas.

Steponas Jurgutis,
Londono lit. m-las mokiny.

Kanada. ("Tėvynės ateitis").

GALVOSŪKIS NR. 106

Kai mano tėvelis buvo 31 metų amžiaus, aš buvau 8 metų. Dabar mano tėvelis yra dvigubai vyresnis už mane.

Atspėkite, kiek metų aš dabar turiu? (10 taškų).

GALVOSŪKIS NR. 107

(Žiūrėkite piešinį). Čia yra nupiešti du Amerikos paukščiai. Reikia juos nuspaldyti natūraliom spalvomis ir parašyti jų tikrą pavadinimą. Kas tą padarys, gaus 10 taškų. Kas neatspės tikro vardo, bet nuspalsv kad ir netikrom (nenatūraliom) spalvomis, gaus (5 taškus).

GALVOSŪKIS NR. 108

(Žiūrėkite piešinį). Užbaikite nebaigtą piešinį ir nuspaldykite. Tuščiuse langeliuose yra 12 nesuprantamų žodžių, kurie reikiama namo inventoriui. Tuos žodžius taip parašykite, kad visi suprastų jų reikšmę. Už kiekvieną teisingai parašytą žodį gausite po vieną tašką.

KALIFORNIA

Pavasari mūsų šeima skrido į Kaliforniją. Ten mes susitikome su mano teta. Ji gyvena dideliame name prie parko. Mes matėme daug dalykų, visur važinėjome. Teta mus nuvežė į Meksiką. Man geriausiai patiko žaisti parke su savo tėveliu ir nauju aitvaru. Kitą kartą aš norėsiu daugiau pamatyti, nes Kalifornija yra labai didelė. Erikas Naujokas,
Lemonto "Maironio" lit. m-las mokiny. ("Gintaro šalis").

GALVOSŪKIS NR. 109

Zemiau parašytas sakiny — patarlė tam tikru kodu. Kas tą kodą išpės ir teisingai parašys, tas gaus 5 taškus. "Sak įareg abrid, sat ia reg ri oglav".

GALVOSŪKIS NR. 110

(Žiūrėkite traidyną). Prie kiekvienos abėcėlės raidės yra brūkšneliai ir pasikartojančios tos pačios raidės. Brūkšnelių vietoje įstatykite raides, kad būtų reikšmingas žodis, įrašytas lietuvių k. žodyne. Už kiekvieną žodį gausite po 1 tašką.

1. A-a-a-a-a-
2. B-----b-----
3. C-----
4. C-----
5. D-d-----
6. E-e-----
7. E-----
8. F-----f-----
9. G-----g-----
10. I-----i-----

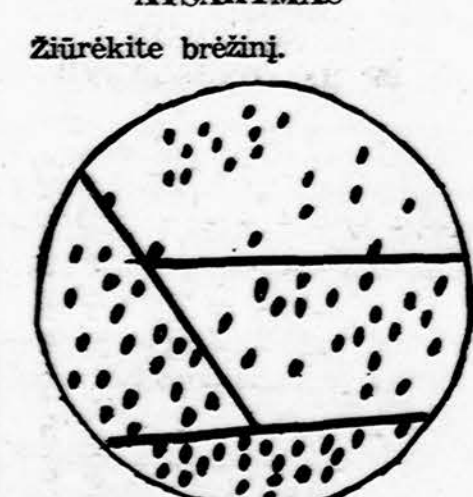
GALVOSŪKIO NR. 86 ATSAKYMAS

Žiūrėkite piešinėlį.

GALVOSŪKIO NR. 87 ATSAKYMAS

Žiūrėkite brėžinį.

GALVOSŪKIO NR. 88 ATSAKYMAI

1) Viešbutyje. 2) Iš rąstų pastatytame namelyje (Log cabin). 3) Daugiabutis namas (apartment, dwelling). 4) Rūmai (mansion). 5) Stikliniame inde (akvarium). 6) Avilyje. 7) Baltasis namas (White House). 8) Kareivinėse, barakuose, palapinėse. 9) Kalėjime, patalose namuose. 10) Zoologijos sode (Zoo, menagerie).

GALVOSŪKIO NR. 89 ATSAKYMAS

Iš žodžio "snaigė" nauji žodžiai: Agnė, Inga, ginė, Gina ir t. t.

GALVOSŪKIO NR. 90 ATSAKYMAI

Beisbolininkų vardai: 1) Stan, the Man — Stanley Frank Musial. 2) Daffy — Paul Dee Dean. 3) Gabby — Charles Leo Hartnett. 4) High Pockets — George Kelly. 5) Goose — Leon Goslin.

LIETUVIŲ TAUTOSAKA

Pelenų dieną pelenus pilsto vakare. Tai daro jaunėji, vieni kitiems pilstydami į kassas, plaukus. Pilstomi nesiduoda, bėgioja, gaudosi, žinoma, turi juoko (Padubysio apylinkė).